ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.11.2020
COM(2020) 740 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκθεση σχετικά με τη λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς άνθρακα

Πίνακας περιεχομένων

Κατάλογος αρκτικόλεξων και συντομογραφιών 2

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 4

2. ΥΠΟΔΟΜΗ ΣΕΔΕ ΤΗΣ ΕΕ 6

2.2 Ενωσιακό μητρώο και ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUTL) 10

3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΑΝΘΡΑΚΑ ΤΟ 2019 11

3.1. Προσφορά: δικαιώματα εκπομπής που τίθενται σε κυκλοφορία 12

3.1.1. Ανώτατο όριο 12

3.1.2. Εκχωρούμενα δικαιώματα εκπομπής 15

3.1.2.1.Δωρεάν κατανομή 15

3.1.2.2. Πλειστηριασμός των δικαιωμάτων 17

3.1.2.3. Παρέκκλιση από τους πλήρεις πλειστηριασμούς για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας 22

3.1.2.4. Πρόγραμμα NER 300 25

3.1.2.5. Ταμείο Καινοτομίας 27

3.1.2.6. Το Ταμείο Εκσυγχρονισμού 28

3.1.2.7. Αντιστάθμιση του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών 29

3.1.3. Διεθνή πιστωτικά μόρια 31

3.2. Ζήτηση: δικαιώματα εκπομπής που αποσύρονται από την κυκλοφορία 32

3.3. Εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης 33

4. ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 37

5. ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ 41

6. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ 43

7. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ 46

8. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ 47

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 49

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 51

Κατάλογος αρκτικόλεξων και συντομογραφιών

ΚΕΔ	Κανονισμός για την επαλήθευση και τη διαπίστευση
ΑΑ	Αρμόδια αρχή
CCS	Δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα
CCU	Δέσμευση και χρήση διοξειδίου του άνθρακα
ΜΚΑ	Μηχανισμός καθαρής ανάπτυξης
CER	Πιστοποιημένες μειώσεις των εκπομπών
CORSIA	Σύστημα αντιστάθμισης και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές
CSCF	Διατομεακός διορθωτικός συντελεστής
ΕΣΔ	Ευρωπαϊκή Συνεργασία για τη Διαπίστευση
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
EEX	Ευρωπαϊκό ενεργειακό χρηματιστήριο
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ERU	Μονάδες μείωσης των εκπομπών
ESMA	Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών
ΣΕΔΕ της ΕΕ	Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης
EUTL	Ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΘ	Αέρια του θερμοκηπίου
ΔΟΠΑ	Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας
ICE	InterContinental Exchange Futures Europe
InnovFin	Διευκόλυνση InnovFin για ενεργειακά έργα επίδειξης
ΚΕ	Κοινή εφαρμογή
ΚΚΑ	Κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς
MiFID2	Οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων
MiFIR	Κανονισμός για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων
ΚΠΥΕ	Κανονισμός για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων
ΠΕΕΔ	Παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων, επαλήθευση και διαπίστευση
ΑΣΑ	Αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς
ΕΟΔ	Εθνικός Οργανισμός Διαπίστευσης

NER	Απόθεμα για τους νεοεισερχομένους
OTC	Εξωχρηματιστηριακά
PFC	Υπερφθοράνθρακες
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
SARP	Πρότυπα και συνιστώμενες πρακτικές για το σύστημα CORSIA
ΣΑΔΚ	Συνολικός αριθμός δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής (ΣΕΔΕ της ΕΕ) αποτελεί από το 2005 τον ακρογωνιαίο λίθο της στρατηγικής της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΑΘ) από τους τομείς της βιομηχανίας και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Το σύστημα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη του συνολικού στόχου της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20 % έναντι των επιπέδων του 1990 έως το 2020, στόχου τον οποίο η ΕΕ βρίσκεται σε καλό δρόμο για να υπερβεί.

Η παρούσα έκθεση σχετικά με τη λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς άνθρακα υποβάλλεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 10 παράγραφος 5 και του άρθρου 21 παράγραφος 2 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ[1] (οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ). Στόχος της έκθεσης είναι να παρέχει τακτική απεικόνιση των εξελίξεων στην ευρωπαϊκή αγορά άνθρακα σε ετήσια βάση. Η έκθεση καλύπτει το έτος 2019, αλλά παρουσιάζει επίσης τις εξελίξεις που σημειώθηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2020.

Ενόψει της επόμενης δεκαετίας, η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030[2] πρότεινε να αυξηθεί ο στόχος της ΕΕ για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 από 40 % σε τουλάχιστον 55 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Για την επίτευξη αυτού του αυξημένου επιπέδου φιλοδοξίας, η Επιτροπή θα επανεξετάσει και θα προτείνει, έως τον Ιούνιο του 2021, την αναθεώρηση, όπου απαιτείται, όλων των σχετικών πολιτικών για το κλίμα. Στο πλαίσιο της ευρύτερης δέσμης νομοθετικών μέτρων που προβλέπονται βάσει της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας[3], θα αναθεωρηθεί επίσης το ΣΕΔΕ της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής επέκτασης του συστήματος σε νέους τομείς.

Μετά την αναθεώρηση της οδηγίας για το ΣΕΔΕ[4] πραγματοποιήθηκε σημαντικό έργο για την εφαρμογή της 4ης περιόδου[5] και, στο πλαίσιο αυτό, σημειώνεται ταχεία πρόοδος. Κατά το προηγούμενο έτος, εκδόθηκε εκτελεστική νομοθεσία για την προσαρμογή της δωρεάν

[1] Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου, ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32.

[2] COM(2020) 562 final – Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030 – Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας – Σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030.

[3] COM(2019) 640 final – Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

[4] Οδηγία (ΕΕ) 2018/410 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ με σκοπό την ενίσχυση οικονομικά αποδοτικών μειώσεων των εκπομπών και την προώθηση επενδύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814, ΕΕ L 76 της 19.3.2018, σ. 3.

[5] Το ΣΕΔΕ της ΕΕ ρυθμίζεται κατά περιόδους. Η 3η περίοδος καλύπτει τα έτη 2013-2020, ενώ η 4η περίοδος καλύπτει τα έτη 2021-2030.

κατανομής με βάση τις μεταβολές του επιπέδου δραστηριότητας[6] και για τη λειτουργία του Ταμείου Εκσυγχρονισμού[7], και ολοκληρώθηκε η δεύτερη αναθεώρηση του κανονισμού για τους πλειστηριασμούς[8] για την εφαρμογή των απαιτήσεων της 4ης περιόδου (βλ. κεφάλαια 3.1.2.1, 3.1.2.2 και 3.1.2.6). Οι λοιπές εκτελεστικές διατάξεις βρίσκονται επί του παρόντος σε στάδιο οριστικοποίησης, με στόχο την έγκρισή τους πριν από τον Ιανουάριο του 2021.

Μετά τη δημοσίευση της τελευταίας έκθεσης για την αγορά άνθρακα[9], δημοσιεύτηκε για τέταρτη φορά ο δείκτης πλεονάσματος του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς, σύμφωνα με τον οποίο το πλεόνασμα δικαιωμάτων εκπομπής μειώθηκε από 1,65 δισ. το 2018 σε περίπου 1,39 δισ. δικαιώματα το 2019[10]. Βάσει του δείκτη και της αναθεωρημένης νομοθεσίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ, η προσφορά δικαιωμάτων εκπομπής σε πλειστηριασμό το 2020 θα μειωθεί κατά σχεδόν 375 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής (σχεδόν 35 %) (βλ. κεφάλαιο 3.3).

Το 2019 οι εκπομπές από σταθερές εγκαταστάσεις μειώθηκαν σημαντικά, κατά 9,1 % σε σύγκριση με το 2018 (βλ. κεφάλαιο 3.2). Η μείωση προήλθε κυρίως από τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, όπου οι εκπομπές μειώθηκαν κατά περίπου 15 % λόγω της αντικατάστασης του άνθρακα από ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με καύση αερίου. Με αυτή την τελευταία μείωση, οι συνολικές εκπομπές από σταθερές εγκαταστάσεις μειώθηκαν κατά περίπου 20 % από την έναρξη της 3ης περιόδου του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών οι εκπομπές συνέχισαν να αυξάνονται, σημειώνοντας ελαφρά άνοδο της τάξης του 1 % σε σύγκριση με το 2018 (βλ. κεφάλαιο 4).

Υπήρξαν επίσης σημαντικές πολιτικές εξελίξεις σχετικά με το ΣΕΔΕ, όπως η έναρξη ισχύος της συμφωνίας για τη σύνδεση του ΣΕΔΕ της ΕΕ με το ΣΕΔΕ της Ελβετίας την 1η Ιανουαρίου 2020 και η άρση της αναστολής των διαδικασιών πλειστηριασμού και δωρεάν κατανομής του Ηνωμένου Βασιλείου μετά την έναρξη ισχύος της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ (βλ. κεφάλαιο 2.2).

Τέλος, η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 οδήγησε σε σημαντική βραχυπρόθεσμη πτώση της τιμής του άνθρακα κατά την περίοδο Μαρτίου/Απριλίου 2020. Παρόλα αυτά, η τιμή του

[6] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/1842 της Επιτροπής, της 31ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την εφαρμογή της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά περαιτέρω ρυθμίσεις για τις προσαρμογές της δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής λόγω μεταβολών του επιπέδου δραστηριότητας, ΕΕ L 282 της 4.11.2019, σ. 20.

[7] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/1001 της Επιτροπής, της 9ης Ιουλίου 2020, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη λειτουργία του Ταμείου Εκσυγχρονισμού για τη στήριξη επενδύσεων στον εκσυγχρονισμό των ενεργειακών συστημάτων και στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ορισμένων κρατών μελών, ΕΕ L 221 της 10.7.2020, σ. 107.

[8] Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/1868 της Επιτροπής, της 28ης Αυγούστου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1031/2010 με σκοπό την ευθυγράμμιση των πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής με τους κανόνες του ΣΕΔΕ της ΕΕ για την περίοδο 2021 έως 2030 και με την ταξινόμηση των δικαιωμάτων εκπομπής ως χρηματοδοτικών μέσων σύμφωνα με την οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 289 της 8.11.2019, σ. 9.

[9] Η έκθεση για την αγορά άνθρακα του 2019 διατίθεται στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0557R%2801%29&qid=1603304472867

[10] C(2020) 2835 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2020_2835_en.pdf

άνθρακα παρέμεινε σταθερή σε περίπου 24 EUR[11] κατά μέσο όρο μεταξύ Ιανουαρίου 2019 και τέλους Ιουνίου 2020. Τα έσοδα από τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπής του ΣΕΔΕ υπερέβησαν τα 14 δισ. EUR μόνο το 2019, και τα 7,9 δισ. EUR κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020. Βάσει των στοιχείων που υπέβαλαν τα κράτη μέλη, κατά τη διάρκεια του 2019 δαπανήθηκαν (ή επρόκειτο να δαπανηθούν) 77 % συνολικά των εν λόγω εσόδων για συγκεκριμένους σκοπούς που σχετίζονται με το κλίμα και την ενέργεια (βλ. κεφάλαιο 3.1.2.2).

Εκτός εάν ορίζεται κάτι διαφορετικό, τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την παρούσα έκθεση ήταν τα μόνα διαθέσιμα στο κοινό και τα μόνα που ήταν στη διάθεση της Επιτροπής έως τον Ιούνιο του 2020[12]. Γενικές και περιγραφικές πληροφορίες σχετικά με το ΣΕΔΕ της ΕΕ παρουσιάζονται εντός των πλαισίων που παρατίθενται σε όλη την έκταση της παρούσας έκθεσης.

2. ΥΠΟΔΟΜΗ ΣΕΔΕ ΤΗΣ ΕΕ

2.1 Κάλυψη των δραστηριοτήτων, των εγκαταστάσεων και των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών

[11] Πηγή: ICE.
[12] Η καταληκτική ημερομηνία που χρησιμοποιήθηκε είναι η 30ή Ιουνίου 2020.

Το ΣΕΔΕ της ΕΕ λειτουργεί επί του παρόντος στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία, καθώς και στο Ηνωμένο Βασίλειο έως το τέλος του 2020. Από την 1η Ιανουαρίου 2020 το ΣΕΔΕ της ΕΕ συνδέεται επίσης με την ελβετική αγορά άνθρακα (βλ. κεφάλαιο 2.2). Από το 2021, πέρα από την ΕΕ και τις χώρες ΕΟΧ/ΕΖΕΣ, το ΣΕΔΕ της ΕΕ θα καλύπτει τις εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Βόρεια Ιρλανδία. Ρυθμίζει τις εκπομπές από περίπου 11 000 σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, καθώς και από περίπου 600 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών που εκτελούν πτήσεις από και προς αερολιμένες του ΕΟΧ. Το σύστημα καλύπτει περίπου το 38 % των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της ΕΕ.

Κατά την 3η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ (2013-2020)*, οι τομείς με σταθερές εγκαταστάσεις που ρυθμίζονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ είναι ενεργοβόρες βιομηχανίες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και άλλες εγκαταστάσεις καύσης με ονομαστική θερμική ισχύ >20MW (εκτός των εγκαταστάσεων επικίνδυνων ή αστικών αποβλήτων), διυλιστήρια πετρελαίου, εγκαταστάσεις οπτανθρακοποίησης, η παραγωγή σιδήρου και χάλυβα, κλίνκερ, γυαλιού, ασβέστη, τούβλων, κεραμικών ειδών, χαρτοπολτού, χαρτιού και χαρτονιού, αλουμινίου, πετροχημικών προϊόντων, αμμωνίας, νιτρικού, αδιπικού οξέος, γλυοξάλης και γλυοξυλικού οξέος, η δέσμευση CO_2, η μεταφορά με αγωγούς και η αποθήκευση CO_2 σε γεωλογικούς σχηματισμούς.

Κατά την περίοδο 2013-2016 το πεδίο εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών περιοριζόταν στις πτήσεις εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), προκειμένου να διατηρηθεί η δυναμική του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ) για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας με σκοπό τον έλεγχο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις αεροπορικές μεταφορές. Προκειμένου να συνεχιστεί η προώθηση της δυναμικής και να διευκολυνθεί η έναρξη λειτουργίας του συστήματος αντιστάθμισης και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές (CORSIA), το 2017 ο περιορισμός στις αεροπορικές μεταφορές εντός του ΕΟΧ παρατάθηκε έως το 2023 (βλ. κεφάλαιο 4).

Το ΣΕΔΕ της ΕΕ καλύπτει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO_2), τις εκπομπές υποξειδίου του αζώτου (N_2O) από την παραγωγή νιτρικού οξέος, αδιπικού οξέος, γλυοξυλικού οξέος και γλυοξάλης, καθώς και τις εκπομπές υπερφθορανθράκων (PFC) από την παραγωγή αλουμινίου. Παρότι η συμμετοχή στο ΣΕΔΕ της ΕΕ είναι υποχρεωτική, σε ορισμένους τομείς περιλαμβάνονται μόνο εγκαταστάσεις άνω ενός συγκεκριμένου μεγέθους. Επιπλέον, οι συμμετέχουσες χώρες μπορούν να εξαιρέσουν από το σύστημα τις μικρές εγκαταστάσεις (που εκπέμπουν λιγότερους από 25 000 τόνους CO_{2e}) εάν έχουν θεσπίσει εναλλακτικά και ισοδύναμα μέτρα. Κατά την 4η περίοδο (2021-2030) είναι δυνατή η εξαίρεση των πολύ μικρών φορέων εκπομπών (με αναφερόμενες εκπομπές κάτω των 2 500 τόνων CO_{2e} την τελευταία τριετία) από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, με την επιφύλαξη της ύπαρξης απλουστευμένων ρυθμίσεων παρακολούθησης ώστε να είναι εφικτή η εκτίμηση της ποσότητας των εκπομπών τους. Οι συμμετέχουσες χώρες μπορούν επίσης να προσθέτουν περισσότερους τομείς και εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στη λεγόμενη διαδικασία προαιρετικής συμμετοχής στο ΣΕΔΕ της ΕΕ.

* Πληροφορίες σχετικά με την 1η και τη 2η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ διατίθενται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/pre2013_el

Σύμφωνα με τις εκθέσεις του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν από τις συμμετέχουσες χώρες[13] το 2020, ο συνολικός αριθμός των εγκαταστάσεων που καλύπτονταν από το ΣΕΔΕ της ΕΕ ανερχόταν σε 10 569 το 2019, με την απαιτούμενη άδεια ΣΕΔΕ.

Οι εκπομπές από βιομάζα που χρησιμοποιείται από τις υπαγόμενες στο ΣΕΔΕ εγκαταστάσεις αυξήθηκαν κατά 4 % το 2019 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ενώ οι εκπομπές από άνθρακα μειώθηκαν κατά 19 %, συμβάλλοντας στη σημαντική μείωση των εκπομπών από τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας κατά 15 %. Ως προς τα καύσιμα μόνο, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, τα καύσιμα που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ το 2019 παρέμειναν στη συντριπτική τους πλειονότητα ορυκτά καύσιμα. Ωστόσο, 29 χώρες ανέφεραν επίσης τη χρήση βιομάζας σε σχέση με 2 197 εγκαταστάσεις (20,8 % του συνολικού αριθμού των εγκαταστάσεων). Το υψηλότερο ποσοστό εκπομπών από βιομάζα σε σύγκριση με τις εκπομπές που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ ανά χώρα αναφέρθηκε από τη Λιθουανία: 68 %. Δύο χώρες (LI και MT) δεν ανέφεραν καθόλου χρήση βιομάζας. Οι συνολικές εκπομπές από βιομάζα το 2019 ανήλθαν περίπου σε 170 εκατομμύρια τόνους CO_2 (11 % συγκριτικά με τις αναφερόμενες εκπομπές ΣΕΔΕ), σημειώνοντας σαφή αύξηση από 145 εκατομμύρια τόνους CO_2 το 2018 (8 % συγκριτικά με τις αναφερόμενες εκπομπές ΣΕΔΕ). Το 99,2 % των εκπομπών αυτών είχαν μηδενικό συντελεστή[14]. Το 2019, για πρώτη φορά αναφέρθηκε χρήση μικρής ποσότητας βιοκαυσίμων. Δύο φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών (ένας στη Γερμανία και ένας στη Σουηδία) ανέφεραν ότι καλύπτουν το 0,01 % των εκπομπών του κλάδου αεροπορικών μεταφορών που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ του 2019.

Στις κατηγορίες εγκαταστάσεων με βάση τις ετήσιες εκπομπές[15], από τα δεδομένα για το 2019 προκύπτει ότι, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, το 72 % των εγκαταστάσεων είναι κατηγορίας Α, το 21 % είναι κατηγορίας Β και το 7 % είναι κατηγορίας Γ. 6 053 εγκαταστάσεις αναφέρθηκαν ως «εγκαταστάσεις με χαμηλά επίπεδα εκπομπών»[16] (57 % επί του συνόλου).

Όσον αφορά τις δραστηριότητες του ΣΕΔΕ της ΕΕ που παρατίθενται επιπροσθέτως για τις μη ανθρακούχες εκπομπές, σε 13 χώρες (DE, FR, EL, ES, IS, IT, NL, NO, RO, SE, SI, SK και UK) αναφέρεται ότι έχουν εκδοθεί άδειες για την παραγωγή πρωτογενούς αλουμινίου και

[13] Οι «εκθέσεις του άρθρου 21» αναφέρονται στις εκθέσεις που υποβάλλουν τα κράτη μέλη βάσει των απαιτήσεων του άρθρου 21 της οδηγίας για το ΣΕΔΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, οι «συμμετέχουσες χώρες» ή απλώς «χώρες» περιλαμβάνουν τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις χώρες του ΕΟΧ (Ισλανδία, Νορβηγία και Λιχτενστάιν).

[14] Στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ, ο συντελεστής εκπομπών βιομάζας ορίζεται ως μηδενικός εάν τηρείται ο ορισμός του όρου «βιομάζα» και εφόσον —όταν πρόκειται για βιοκαύσιμα ή βιορευστά— πληρούνται τα κριτήρια αειφορίας δυνάμει του άρθρου 17 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ (οδηγία για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές). Δεν προβλέπεται υποχρέωση επιστροφής δικαιωμάτων για εκπομπές μηδενικού συντελεστή. Στις εκθέσεις που υποβλήθηκαν βάσει του άρθρου 21 το 2020 δύο συμμετέχουσες χώρες (LV και DK) ανέφεραν μόνο το ενεργειακό περιεχόμενο βιομάζας μηδενικού συντελεστή και όχι τις πραγματικές εκπομπές. Ως εκ τούτου, οι εκπομπές τους δεν ελήφθησαν υπόψη στις συνολικές εκπομπές που υποβλήθηκαν.

[15] Οι εγκαταστάσεις κατηγορίας Γ εκπέμπουν πάνω από 500 000 τόνους CO_2 ετησίως, οι εγκαταστάσεις κατηγορίας Β εκπέμπουν μεταξύ 500 000 και 50 000 τόνων CO_2 ετησίως και οι εγκαταστάσεις κατηγορίας Α εκπέμπουν λιγότερους από 50 000 τόνους CO_2 ετησίως. Βλ. κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 181 της 12.7.2012, σ. 30.

[16] Οι εγκαταστάσεις με χαμηλά επίπεδα εκπομπών είναι ένα υποσύνολο των εγκαταστάσεων κατηγορίας Α που εκπέμπουν λιγότερους από 25 000 τόνους CO_{2e} ετησίως (βλ. άρθρο 47 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 601/2012).

υπερφθορανθράκων (PFC), ενώ σε 21 χώρες (όλες εκτός των CY, DK, EST, IE, IS, LI, LU, LV, MT και SI) αναφέρεται ότι έχουν εκδοθεί άδειες για την παραγωγή νιτρικού οξέος και N_2O. Οι υπόλοιποι τομείς εκπομπών N_2O —παραγωγή αδιπικού οξέος και παραγωγή γλυοξάλης και γλυοξυλικού οξέος— αναφέρονται σε τρεις (DE, FR και IT) και δύο (DE και FR) χώρες αντίστοιχα. Μόνο η Νορβηγία και η Αυστρία έχουν δηλώσει δραστηριότητες δέσμευσης και αποθήκευσης CO_2.

Όπως το προηγούμενο έτος, επτά χώρες (ES, FR, HR, IS, IT, SI και UK) έχουν κάνει χρήση της δυνατότητας να εξαιρούν τους μικρούς προξένους εκπομπών από το ΣΕΔΕ της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 27 της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Οι εκπομπές που εξαιρέθηκαν για το 2019 ανήλθαν σε 3,81 εκατομμύρια τόνους CO_2 (περίπου το 0,25 % του συνόλου των εκπομπών από σταθερές εγκαταστάσεις οι οποίες εκτελούν δραστηριότητες που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, έναντι 0,17 % το προηγούμενο έτος).

Σύμφωνα με τις εκθέσεις που υποβλήθηκαν βάσει του άρθρου 21 το 2020, ακριβώς όπως και τα προηγούμενα έτη, οκτώ χώρες (BE, DK, FR, HR, HU, LI, LT και NL) έχουν αξιοποιήσει το πλεονέκτημα που προσφέρει η διάταξη του άρθρου 13 του κανονισμού για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων (ΚΠΥΕ)[17], βάσει της οποίας επιτρέπεται η χρήση απλουστευμένων σχεδίων παρακολούθησης σε περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου για σταθερές εγκαταστάσεις. Στην περίπτωση των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών με χαμηλά επίπεδα εκπομπών, η χρήση της εν λόγω διάταξης αναφέρθηκε από δύο χώρες το 2019 (BE και IS).

Το 2019 αναφέρθηκε ότι 611 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών διέθεταν σχέδιο παρακολούθησης (7 % λιγότεροι από το 2018). Το 50 % (308) των φορέων εκμετάλλευσης που αναφέρθηκαν ήταν εμπορικοί φορείς εκμετάλλευσης, ενώ το υπόλοιπο 50 % (303) μη εμπορικοί φορείς εκμετάλλευσης[18]. Συνολικά 262 φορείς (43 %) χαρακτηρίζονταν ως μικροί πρόξενοι εκπομπών [έναντι 287 (44 %) το 2018].

[17] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 181 της 12.7.2012, σ. 30.

[18] Ένα παράδειγμα εμπορικού φορέα εκμετάλλευσης αεροσκαφών είναι μια αεροπορική εταιρεία μεταφοράς επιβατών που παρέχει υπηρεσίες στο ευρύ κοινό. Ένα παράδειγμα μη εμπορικού φορέα εκμετάλλευσης αεροσκαφών είναι ένα ιδιωτικό αεροσκάφος.

2.2 Ενωσιακό μητρώο και ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUTL)

Το ενωσιακό μητρώο και το ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUTL) καταγράφουν την κυριότητα των γενικών δικαιωμάτων εκπομπής και των δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών με την καταχώριση των ποσοτήτων των εκάστοτε κατόχων στους λογαριασμούς και των συναλλαγών μεταξύ λογαριασμών. Επιπλέον, τα συστήματα αυτά καταχωρίζουν τις εκπομπές των σταθερών εγκαταστάσεων και των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών, καθώς και στοιχεία σχετικά με τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις εν λόγω εκπομπές. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τη λειτουργία και την τήρηση και των δύο συστημάτων, ενώ οι διαχειριστές των εθνικών μητρώων στις συμμετέχουσες χώρες παραμένουν το σημείο επαφής για τους κατόχους και τους εκπροσώπους των λογαριασμών (εταιρείες και φυσικά πρόσωπα). Ενώ στο ενωσιακό μητρώο τηρούνται λογαριασμοί και καταχωρίζονται πληροφορίες σχετικά με τη συμμόρφωση, το EUTL ελέγχει αυτόματα, καταγράφει και εγκρίνει όλες τις συναλλαγές μεταξύ λογαριασμών, διασφαλίζοντας έτσι τη συμμόρφωση όλων των μεταβιβάσεων με τους κανόνες του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

Τα στοιχεία που καταχωρίζονται στο ενωσιακό μητρώο και στο EUTL αποτελούν σημαντική πηγή πληροφοριών για διάφορους τύπους υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ, όπως ο υπολογισμός του δείκτη πλεονάσματος του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς (βλ. κεφάλαιο 3.3) και η υποβολή εκθέσεων από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος. Το EUTL συνεισφέρει επίσης στη διαφάνεια στο ΣΕΔΕ της ΕΕ, με τη δημοσίευση* πληροφοριών σχετικά με τη συμμόρφωση των σταθερών εγκαταστάσεων και των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών με τις διατάξεις του ΣΕΔΕ και σχετικά με τις συναλλαγές μεταξύ λογαριασμών.

* Οι πληροφορίες που δημοσιεύονται από το EUTL διατίθενται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/clima/ets/

Το ενωσιακό μητρώο, το EUTL και ο δημόσιος δικτυακός τόπος του EUTL βρίσκονταν σε πλήρη λειτουργία επί 365 ημέρες και σε 24ωρη βάση καθ' όλη τη διάρκεια του 2019, με μικρές μόνο διακοπές, οι οποίες αντιστοιχούν συνολικά σε περίπου 7 ώρες διακοπής λόγω τεχνικών αναβαθμίσεων.

Από την 1η Ιανουαρίου 2019 η Επιτροπή ανέστειλε[19] όλες τις διαδικασίες για το Ηνωμένο Βασίλειο που αφορούν τη δωρεάν κατανομή, τον εκπλειστηριασμό και την ανταλλαγή διεθνών πιστωτικών μορίων, σύμφωνα με τα μέτρα διασφάλισης[20] για την προστασία της περιβαλλοντικής ακεραιότητας του ΣΕΔΕ της ΕΕ σε περιπτώσεις στις οποίες το δίκαιο της ΕΕ παύει να εφαρμόζεται σε ένα κράτος μέλος λόγω της αποχώρησής του από την ΕΕ. Η αναστολή αυτή ήρθη αυτόματα την 1η Φεβρουαρίου 2020, όταν άρχισε να ισχύει η

[19] Απόφαση C(2018) 8707 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την εντολή στον κεντρικό διαχειριστή να αναστείλει προσωρινά την αποδοχή στο ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των σχετικών διαδικασιών για το Ηνωμένο Βασίλειο που αφορούν τη δωρεάν κατανομή, τον εκπλειστηριασμό και την ανταλλαγή διεθνών πιστωτικών μορίων.

[20] Κανονισμός (ΕΕ) 2018/208 της Επιτροπής, της 12ης Φεβρουαρίου 2018, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 389/2013 για τη σύσταση ενωσιακού μητρώου, ΕΕ L 39 της 13.2.2018, σ. 3.

συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου[21] από την ΕΕ και διασφαλίστηκε ότι οι εγκαταστάσεις και οι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών του Ηνωμένου Βασιλείου θα ακολουθούσαν τις υποχρεώσεις συμμόρφωσής τους που απέρρεαν από τις εκπομπές του 2019 και του 2020.

Η συμφωνία για τη σύνδεση του ΣΕΔΕ της ΕΕ με το ΣΕΔΕ της Ελβετίας[22] άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2020. Για να καταστεί λειτουργική η σύνδεση μεταξύ των συστημάτων εμπορίας εκπομπών, τα μέρη συμφώνησαν να θεσπίσουν προσωρινή λύση[23] προκειμένου να συνδεθούν τα δύο μητρώα και να καταστεί δυνατή η μεταφορά των δικαιωμάτων μεταξύ τους. Η προσωρινή λύση τέθηκε σε λειτουργία στις 21 Σεπτεμβρίου 2020.

Τον Μάρτιο του 2019 εκδόθηκε ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/1122 της Επιτροπής[24], με τον οποίο θεσπίστηκαν οι κανόνες για τη λειτουργία του ενωσιακού μητρώου κατά την περίοδο 2021-2030. Η τεχνική εφαρμογή των νέων κανόνων που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό βρίσκεται σε εξέλιξη και οι νέες λειτουργικές δυνατότητες θα είναι διαθέσιμες στο ενωσιακό μητρώο από την 1η Ιανουαρίου 2021.

3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΑΝΘΡΑΚΑ ΤΟ 2019

Στο παρόν κεφάλαιο παρέχονται πληροφορίες σχετικά με πτυχές της προσφοράς και της ζήτησης δικαιωμάτων εκπομπής στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Στο τμήμα σχετικά με την προσφορά περιλαμβάνονται πληροφορίες για το ανώτατο όριο, τη δωρεάν κατανομή, τον πλειστηριασμό, την παρέκκλιση από τον πλήρη πλειστηριασμό για τον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας (άρθρο 10γ), το πρόγραμμα NER 300 και την προετοιμασία για τη σύσταση των Ταμείων Καινοτομίας και Εκσυγχρονισμού, ένα κεφάλαιο σχετικά με τα καθεστώτα αντιστάθμισης του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών, καθώς και τη χρήση διεθνών πιστωτικών μορίων.

Από την πλευρά της ζήτησης, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την ποσότητα των εξακριβωμένων εκπομπών. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η εξισορρόπηση των διαφόρων στοιχείων της προσφοράς και της ζήτησης δικαιωμάτων στην αγορά άνθρακα μέσω του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς (ΑΣΑ).

[21] Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (2019/C 384 I/01), ΕΕ C 384 I της 12.11.2019, σ. 1.
[22] Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τη σύνδεση των συστημάτων τους εμπορίας εκπομπών αέριων θερμοκηπίου, ΕΕ L 322 της 7.12.2017, σ. 3.
[23] https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/markets/docs/decision_201902_swiss_ets_linking.pdf
[24] Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/1122 της Επιτροπής, της 12ης Μαρτίου 2019, για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη λειτουργία του ενωσιακού μητρώου, ΕΕ L 177 της 2.7.2019, σ. 3.

3.1. Προσφορά: δικαιώματα εκπομπής που τίθενται σε κυκλοφορία

3.1.1. Ανώτατο όριο

Το ανώτατο όριο είναι η μέγιστη απόλυτη ποσότητα αερίων του θερμοκηπίου που μπορεί να εκπέμπεται από καλυπτόμενες οντότητες προκειμένου να εξασφαλιστεί η επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών και αντιστοιχεί στον αριθμό των δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία σε συγκεκριμένη περίοδο εμπορίας. Για ολόκληρο το ΣΕΔΕ της ΕΕ ισχύει κοινό ανώτατο όριο σε επίπεδο ΕΕ.

Το ανώτατο όριο εκπομπών από σταθερές εγκαταστάσεις για το 2013 ορίστηκε σε 2 084 301 856 δικαιώματα. Το εν λόγω ανώτατο όριο μειώνεται κάθε έτος κατά γραμμικό συντελεστή μείωσης 1,74 % της μέσης συνολικής ποσότητας δικαιωμάτων που εκχωρήθηκαν ανά έτος κατά την περίοδο 2008-2012· με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ότι το 2020 ο μέγιστος αριθμός δικαιωμάτων που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από σταθερές εγκαταστάσεις θα είναι κατά 21 % χαμηλότερος από ό,τι το 2005.

Το ανώτατο όριο στον κλάδο των αεροπορικών μεταφορών ορίστηκε αρχικά σε 210 349 264 δικαιώματα εκπομπής ανά έτος, ήτοι 5 % κάτω από το μέσο ετήσιο επίπεδο εκπομπών των αεροπορικών μεταφορών την περίοδο 2004-2006. Το όριο αυξήθηκε κατά 116 524 δικαιώματα εκπομπών αεροπορικών μεταφορών την 1η Ιανουαρίου 2014 προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ένταξη της Κροατίας στο ΣΕΔΕ της ΕΕ. Σκοπός του εν λόγω ορίου ήταν να αντικατοπτρίζει τη νομοθεσία του 2008*, η οποία προέβλεπε ότι όλες οι πτήσεις από, προς και εντός του ΕΟΧ περιλαμβάνονται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ. Ωστόσο, το πεδίο εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ περιορίστηκε προσωρινά στις πτήσεις εντός του ΕΟΧ μεταξύ του 2013 και του 2016 με σκοπό να στηριχτεί η ανάπτυξη ενός παγκόσμιου μέτρου από τον ΔΟΠΑ για τη σταθεροποίηση των εκπομπών από τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές στα επίπεδα του 2020. Συνεπώς, ο αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τέθηκαν σε κυκλοφορία την περίοδο 2013-2016 ήταν σημαντικά μικρότερος από το αρχικό ανώτατο όριο. Το 2017, για να στηριχθεί η ανάπτυξη του παγκόσμιου μέτρου του ΔΟΠΑ, ο περιορισμός στις αεροπορικές μεταφορές εντός του ΕΟΧ παρατάθηκε έως το 2023 (βλ. κεφάλαιο 4).

Κατά την 4η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ (2021-2030), το ανώτατο όριο τόσο για τις σταθερές εγκαταστάσεις όσο και για τις αεροπορικές μεταφορές θα μειωθεί κατά γραμμικό συντελεστή μείωσης 2,2 %.

* Οδηγία 2008/101/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ ώστε να ενταχθούν οι αεροπορικές δραστηριότητες στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας.

Στον πίνακα 1 παρουσιάζονται τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με το ανώτατο όριο για τις σταθερές εγκαταστάσεις και τον αριθμό των δικαιωμάτων του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τίθενται σε κυκλοφορία[25] για κάθε έτος της 3ης περιόδου του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

Πίνακας 1: Ανώτατο όριο για το ΣΕΔΕ της ΕΕ, 2013-2020

Έτος	**Ετήσιο ανώτατο όριο (εγκαταστάσεις)**	**Δικαιώματα του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τίθενται σε κυκλοφορία ετησίως[26]**
2013	2 084 301 856	32 455 296
2014	2 046 037 610	41 866 834
2015	2 007 773 364	50 669 024
2016	1 969 509 118	38 879 316
2017	1 931 244 873	38 711 651
2018	1 892 980 627	38 909 585
2019	1 854 716 381	38 946 562
2020	1 816 452 135	

Την 1η Φεβρουαρίου 2020 άρχισε να ισχύει η συμφωνία αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση[27]. Η οδηγία για το ΣΕΔΕ εφαρμόζεται στο Ηνωμένο

[25] Ο αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τίθενται σε κυκλοφορία από το 2013 προκύπτει από την εφαρμογή προσέγγισης από τη βάση προς τα πάνω, με αφετηρία τη δωρεάν κατανομή (που καθορίζεται σύμφωνα με δείκτες αναφοράς βάσει δραστηριοτήτων για τη δραστηριότητα των φορέων εκμετάλλευσης εντός του ΕΟΧ). Στη συνέχεια, ο αριθμός των δικαιωμάτων που τίθενται σε πλειστηριασμό προκύπτει βάσει του γεγονότος ότι η δωρεάν κατανομή (περιλαμβανομένου ειδικού αποθέματος προς μεταγενέστερη διανομή σε ταχέως αναπτυσσόμενους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών και νεοεισερχομένους) θα πρέπει να ανέρχεται σε 85 % του συνόλου και ο πλειστηριασμός σε 15 %.

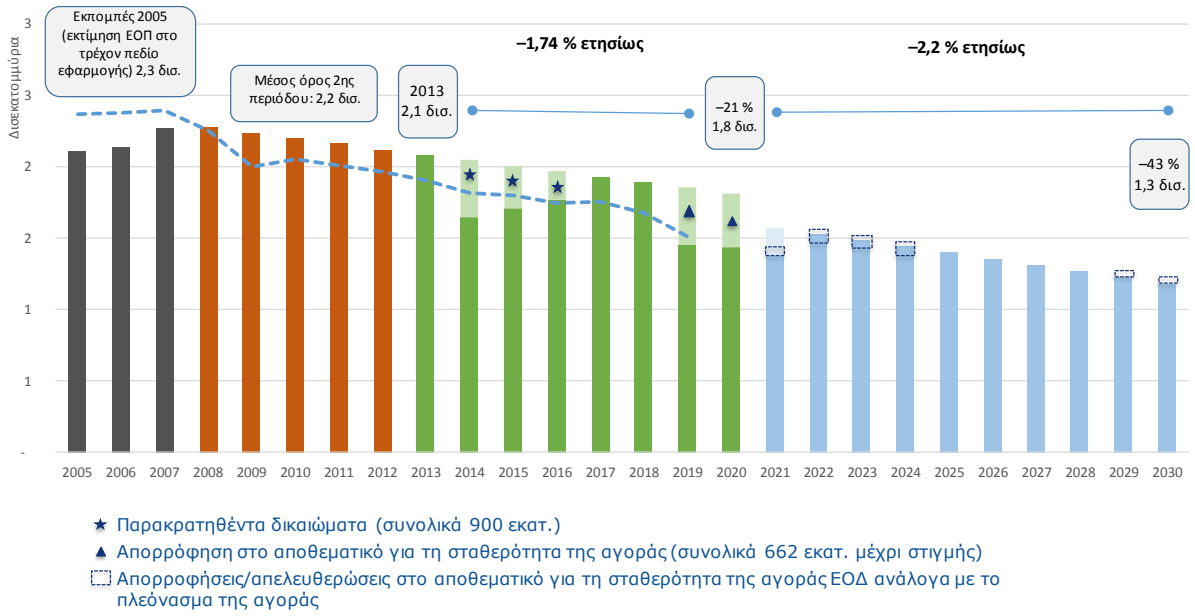
[26] Στα επικαιροποιημένα αριθμητικά στοιχεία περιλαμβάνονται ανταλλαγές διεθνών πιστωτικών μορίων, επιπλέον των ποσοτήτων της δωρεάν κατανομής και των πλειστηριασμών.

[27] https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement_el

Βασίλειο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και, σύμφωνα με το πρωτόκολλο για την Ιρλανδία και τη Βόρεια Ιρλανδία[28], η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στη Βόρεια Ιρλανδία παραμένει στο ΣΕΔΕ της ΕΕ με τα σχετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις εξελίξεις αυτές εκδίδοντας απόφαση της Επιτροπής[29] σχετικά με την προσαρμοσμένη ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής σε επίπεδο Ένωσης στις 16 Νοεμβρίου 2020. Στο διάγραμμα 1 συνοψίζεται η μείωση του ανωτάτου ορίου μετά την αύξηση του γραμμικού συντελεστή μείωσης σε 2,2 % από το 2021, ενώ παράλληλα απεικονίζονται ο ρόλος της απορρόφησης στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς (ΑΣΑ) και οι συνεισφορές από την παρακράτηση δικαιωμάτων στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς (βλ. επίσης κεφάλαιο 3.3).

Διάγραμμα 1: Μείωση ανωτάτου ορίου με αύξηση του γραμμικού συντελεστή μείωσης κατά 2,2 % από το 2021[30]

[28] https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/protocol-ireland-and-northern-ireland_el
[29] Απόφαση C/2020/7704 της Επιτροπής
[30] Το ανώτατο όριο για την περίοδο 2021-2030 αντικατοπτρίζει τη δημοσίευση μετά το BREXIT του συνολικού όγκου δικαιωμάτων εκπομπής του ΣΕΔΕ της ΕΕ μέσω της απόφασης C/2020/7704 της Επιτροπής. Ο αντίκτυπος των αυξημένων στόχων μείωσης των εκπομπών για το 2030 που πρότεινε η Επιτροπή στις 17 Σεπτεμβρίου 2020 στο σχέδιο κλιματικών στόχων στη νομοθεσία για το ΣΕΔΕ θα αξιολογηθεί κατά την επικείμενη επανεξέταση της νομοθεσίας για το κλίμα.

3.1.2. Εκχωρούμενα δικαιώματα εκπομπής

3.1.2.1.Δωρεάν κατανομή

Παρότι κατά την 3η περίοδο ο πλειστηριασμός στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ αποτελεί την προκαθορισμένη μέθοδο για την κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής, σημαντικός αριθμός δικαιωμάτων έχει κατανεμηθεί δωρεάν σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την αντιμετώπιση του κινδύνου διαρροής άνθρακα (δηλαδή της μεταφοράς της παραγωγικής ικανότητας εταιρειών σε τρίτες χώρες με λιγότερο αυστηρούς περιορισμούς όσον αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των συνολικών εκπομπών τους). Εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:

- η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας δεν είναι επιλέξιμη για δωρεάν δικαιώματα εκπομπής·
- τα δωρεάν δικαιώματα εκπομπής στη μεταποιητική βιομηχανία κατανέμονται σύμφωνα με εναρμονισμένους κανόνες σε επίπεδο ΕΕ·
- η δωρεάν κατανομή βασίζεται σε δείκτες επιδόσεων, ώστε να ενισχύονται τα κίνητρα για μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και για καινοτομία και να επιβραβεύονται οι πλέον αποδοτικές εγκαταστάσεις·
- καθορίζεται απόθεμα για τους νεοεισερχομένους (NER) σε επίπεδο ΕΕ για νέες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις που αυξάνουν σημαντικά την παραγωγική τους ικανότητα, το οποίο αντιστοιχεί στο 5 % του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων για την 3η περίοδο.

Οι τομείς και οι κλάδοι που θεωρείται ότι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα περιλαμβάνονται σε κατάλογο διαρροής άνθρακα*. Ενώ αρχικά ο κατάλογος κάλυπτε την περίοδο 2015-2019, η αναθεωρημένη οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ παρέτεινε την ισχύ του έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Κατά την 3η περίοδο, δεδομένου ότι η ζήτηση για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων ήταν μεγαλύτερη από τη διαθέσιμη ποσότητα, η κατανομή για όλες τις εγκαταστάσεις που υπάγονται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ μειώθηκε κατά το ίδιο ποσοστό με την εφαρμογή του «διατομεακού διορθωτικού συντελεστή (CSCF)»**. Το 2017 αναθεωρήθηκαν οι αρχικές τιμές του CSCF***.

* Ο ισχύων κατάλογος διαρροής άνθρακα διατίθεται στη διεύθυνση http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX:32014D0746

** Απόφαση 2013/448/ΕΕ της Επιτροπής, ΕΕ L 240 της 7.9.2013, σ. 27.

*** Απόφαση 2017/126 της Επιτροπής, ΕΕ L 19 της 25.1.2017, σ. 93.

Κατά την 3η περίοδο, περίπου το 43 % της συνολικής ποσότητας διαθέσιμων δικαιωμάτων κατανέμεται δωρεάν, ενώ το ποσοστό των δικαιωμάτων που θα τεθούν σε πλειστηριασμό από τα κράτη μέλη ανέρχεται περίπου στο 57 %.

Το αρχικό απόθεμα για τους νεοεισερχομένους (NER), μετά την αφαίρεση 300 εκατομμυρίων δικαιωμάτων εκπομπής για το πρόγραμμα NER 300 το οποίο αποσκοπεί στη στήριξη της καινοτομίας, διέθετε 480,2 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής. Έως τον Ιούνιο του 2020 είχαν δεσμευτεί 171,1 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής για 1 089 εγκαταστάσεις για το σύνολο της 3ης περιόδου. Το υπόλοιπο NER ανέρχεται σε 309,1 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής. Παρότι αναμένονται αλλαγές ως προς την κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής μέχρι το τέλος της 3ης περιόδου, σημαντικός αριθμός των δικαιωμάτων αυτών δεν θα κατανεμηθεί. Στο τέλος της 3ης περιόδου, τα μη κατανεμημένα δικαιώματα από την 3η περίοδο του NER θα τοποθετηθούν στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς (ΑΣΑ), εκ των οποίων 200 εκατομμύρια δικαιώματα θα τοποθετηθούν στο NER για την 4η περίοδο.

Έως το τέλος του Ιουνίου 2020 η αρχικά εγκριθείσα δωρεάν κατανομή έως το τέλος της 3ης περιόδου μειώθηκε κατά περίπου 570 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής, επειδή ορισμένες εγκαταστάσεις έκλεισαν ή μείωσαν την παραγωγή τους ή την παραγωγική τους ικανότητα.

Πίνακας 2: Αριθμός των δικαιωμάτων (σε εκατομμύρια μονάδες) που κατανεμήθηκαν στη βιομηχανία δωρεάν από το 2013 έως τον Ιούνιο του 2020[31]

	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Δωρεάν κατανομή[32] **(ΕΕ27+UK+χώρες ΕΟΧ ΕΖΕΣ)**	903,0	874,8	847,6	821,3	796,2	771,9	748,1[33]	724,8
Κατανομή από το απόθεμα για τους νεοεισερχομένους (επενδύσεις σε αναξιοποίητες ζώνες και αυξήσεις της παραγωγικής ικανότητας)	11,7	15,2	18,9	22,7	24,4	26,0	26,5	25,4
Δωρεάν δικαιώματα που δεν κατανεμήθηκαν λόγω κλεισίματος ή μεταβολών της	40,6	59,5	73,1	70,5	79,1	83,4	79,8	84,6

[31] Ενώ τα αριθμητικά στοιχεία των προηγούμενων ετών βασίζονταν στις κοινοποιήσεις που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη έως το τέλος του Ιουνίου του αντίστοιχου έτους, στην έκθεση του τρέχοντος έτους βασίζονται στο ενωσιακό μητρώο με καταληκτική ημερομηνία την 30ή Ιουνίου 2020. Η νέα αυτή προσέγγιση επελέγη για την ακριβέστερη απεικόνιση των κατανομών, όπως προκύπτουν και καταχωρίζονται στο ενωσιακό μητρώο.

[32] Αρχικό ποσό, πριν από την εφαρμογή των μειώσεων που αναφέρονται κατωτέρω.

[33] Η κατανομή για το Ηνωμένο Βασίλειο (48,0 εκατομμύρια δικαιώματα επί του συνόλου για το 2019) που ανεστάλη το 2019 λόγω των μέτρων διασφάλισης για την προστασία της περιβαλλοντικής ακεραιότητας του ΣΕΔΕ της ΕΕ ξεκίνησε εκ νέου το 2020.

παραγωγής ή της παραγωγικής ικανότητας								

Προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος διαρροής άνθρακα, η δωρεάν κατανομή θα συνεχιστεί μετά το 2020, βασιζόμενη σε επικαιροποιημένες τιμές δεικτών αναφοράς που προκύπτουν με σημείο αναφοράς τις επιδόσεις του 10 % των πλέον αποδοτικών εγκαταστάσεων στην ΕΕ. Τον Φεβρουάριο του 2019 η Επιτροπή εξέδωσε τον κατάλογο διαρροής άνθρακα για την περίοδο 2021-2030[34], ο οποίος θα ισχύει για ολόκληρη την εν λόγω περίοδο. Ο κατάλογος αυτός προσδιορίζει τους βιομηχανικούς τομείς που επωφελούνται από υψηλότερο ποσοστό δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής.

Προκειμένου να αποτυπωθεί η πρόοδος στους τομείς της τεχνολογίας και της καινοτομίας, οι τιμές δεικτών αναφοράς θα επικαιροποιηθούν για τις περιόδους 2021-2025 και 2026-2030, βάσει πραγματικών στοιχείων. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την αναθεώρηση των κανόνων δωρεάν κατανομής για την περίοδο 2021-2030 εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2018[35]. Αναμένεται ότι ο εκτελεστικός κανονισμός σχετικά με τις αναθεωρημένες τιμές δεικτών αναφοράς που θα εφαρμοστούν κατά την περίοδο 2021-2025 θα εκδοθεί έως το τέλος του 2020 (βλ. προσάρτημα 6 του παραρτήματος).

Κατά την 4η περίοδο, οι κατανομές σε μεμονωμένες εγκαταστάσεις θα προσαρμόζονται εγκαίρως ώστε να αντικατοπτρίζουν σημαντικές αυξομειώσεις στην παραγωγή. Προκειμένου να αποτραπούν η χειραγώγηση και η κατάχρηση του συστήματος προσαρμογής των κατανομών και να αποφευχθεί τυχόν άσκοπη διοικητική επιβάρυνση, η Επιτροπή εξέδωσε μια εκτελεστική πράξη για τον καθορισμό περαιτέρω ρυθμίσεων όσον αφορά τις προσαρμογές τον Οκτώβριο του 2019[36] (βλ. προσάρτημα 6 του παραρτήματος).

3.1.2.2. Πλειστηριασμός των δικαιωμάτων

Ο πλειστηριασμός αποτελεί την προκαθορισμένη μέθοδο για την κατανομή των δικαιωμάτων. Οι πλειστηριασμοί της πρωτογενούς αγοράς διέπονται από τον κανονισμό για τους πλειστηριασμούς*, ο οποίος προσδιορίζει τον χρόνο, τη διαχείριση και άλλες πτυχές του τρόπου διεξαγωγής των πλειστηριασμών, ώστε να διασφαλίζεται μια ανοικτή, διαφανής, εναρμονισμένη και χωρίς διακρίσεις διαδικασία.

* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1031/2010 της Επιτροπής, της 12ης Νοεμβρίου 2010, για τον χρόνο διεξαγωγής, τη διαχείριση και τις λοιπές πτυχές των πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογήν της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας, ΕΕ L 302 της 18.11.2010, σ. 1.

[34] Κατ' εξουσιοδότηση απόφαση (ΕΕ) 2019/708 της Επιτροπής, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:120:FULL&from=EL

[35] Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/331 της Επιτροπής, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:059:FULL&from=EL

[36] Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/1842 της Επιτροπής, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32019R1842&qid=1603358596432

Οι πλειστηριασμοί του 2019 πραγματοποιήθηκαν μέσω του χώρου πλειστηριασμών EEX, ο οποίος διεξάγει πλειστηριασμούς ως ο κοινός χώρος πλειστηριασμού για τα 25 κράτη μέλη που συμμετέχουν σε κοινή διαδικασία σύναψης συμβάσεων, για την Πολωνία, η οποία αυτοεξαιρέθηκε από την κοινή διαδικασία σύναψης συμβάσεων αλλά δεν έχει ορίσει ακόμη άλλο χώρο πλειστηριασμού, καθώς και για τη Γερμανία ως χώρος πλειστηριασμών αυτοεξαίρεσης.

Ο EEX ξεκίνησε πλειστηριασμούς για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία τον Ιούνιο του 2019, κατόπιν τροποποίησης της συμφωνίας EOX, ώστε να είναι δυνατή η συμμετοχή τους στη συμφωνία κοινής σύναψης συμβάσεων για τον κοινό χώρο πλειστηριασμών. Σε συμφωνία με τις τρεις χώρες, οι ποσότητες που τέθηκαν σε πλειστηριασμό για την περίοδο 2013-2018 κατανέμονται στα έτη 2019 και 2020 προκειμένου να διασφαλιστεί η σταθερή και προβλέψιμη προσφορά δικαιωμάτων εκπομπής στην αγορά.

Σύμφωνα με τα μέτρα διασφάλισης που θεσπίστηκαν για την προστασία της περιβαλλοντικής ακεραιότητας του ΣΕΔΕ της ΕΕ[37], το 2019 δεν τέθηκαν σε πλειστηριασμό δικαιώματα εξ ονόματος του Ηνωμένου Βασιλείου. Με την έναρξη ισχύος της συμφωνίας αποχώρησης την 1η Φεβρουαρίου 2020, οι πλειστηριασμοί για το Ηνωμένο Βασίλειο ξεκίνησαν εκ νέου στις 4 Μαρτίου 2020 και πραγματοποιούνται μέσω του χώρου πλειστηριασμών ICE. Η ποσότητα που περιλαμβάνεται στο χρονοδιάγραμμα πλειστηριασμών του Ηνωμένου Βασιλείου για το 2020 αντιστοιχεί στις συνδυασμένες ποσότητες προς πλειστηριασμό για τα ημερολογιακά έτη 2019 και 2020.

Έως τις 30 Ιουνίου 2020 είχαν διενεργηθεί περισσότεροι από 1 700 πλειστηριασμοί. Ο πίνακας 3 παρέχει μια επισκόπηση των ποσοτήτων δικαιωμάτων[38] που εκπλειστηριάστηκαν από τον EEX και τον ICE έως τις 30 Ιουνίου 2020, συμπεριλαμβανομένων των πρώιμων πλειστηριασμών[39] γενικών δικαιωμάτων εκπομπής.

Πίνακας 3: Συνολική ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής της 3ης περιόδου που τέθηκαν σε πλειστηριασμό από το 2012 έως τις 30 Ιουνίου 2020[40]

Έτος	Γενικά δικαιώματα	Δικαιώματα του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών
2012	89 701 500	2 500 000
2013	808 146 500	0
2014	528 399 500	9 278 000

[37] Απόφαση C(2018) 8707 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την εντολή στον κεντρικό διαχειριστή να αναστείλει προσωρινά την αποδοχή στο ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των σχετικών διαδικασιών για το Ηνωμένο Βασίλειο που αφορούν τη δωρεάν κατανομή, τον εκπλειστηριασμό και την ανταλλαγή διεθνών πιστωτικών μορίων.

[38] Οι ποσότητες των γενικών δικαιωμάτων εκπομπής ορίστηκαν λαμβανομένης υπόψη της απόφασης αριθ. 1359/2013/ΕΕ. Οι ποσότητες των δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών ορίστηκαν λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της απόφασης αριθ. 377/2013/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ 421/2014.

[39] Το 2012 πραγματοποιήθηκαν πρώιμοι πλειστηριασμοί δικαιωμάτων της 3ης περιόδου στο πλαίσιο της διαδεδομένης εμπορικής πρακτικής στον τομέα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να πωλείται ηλεκτρική ενέργεια εκ των προτέρων και οι απαιτούμενες εισροές (συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων) να αγοράζονται όταν πωλείται η παραγωγή.

[40] Ο πίνακας περιλαμβάνει τις ποσότητες των πλειστηριασμών για την EE27 + UK + EOX.

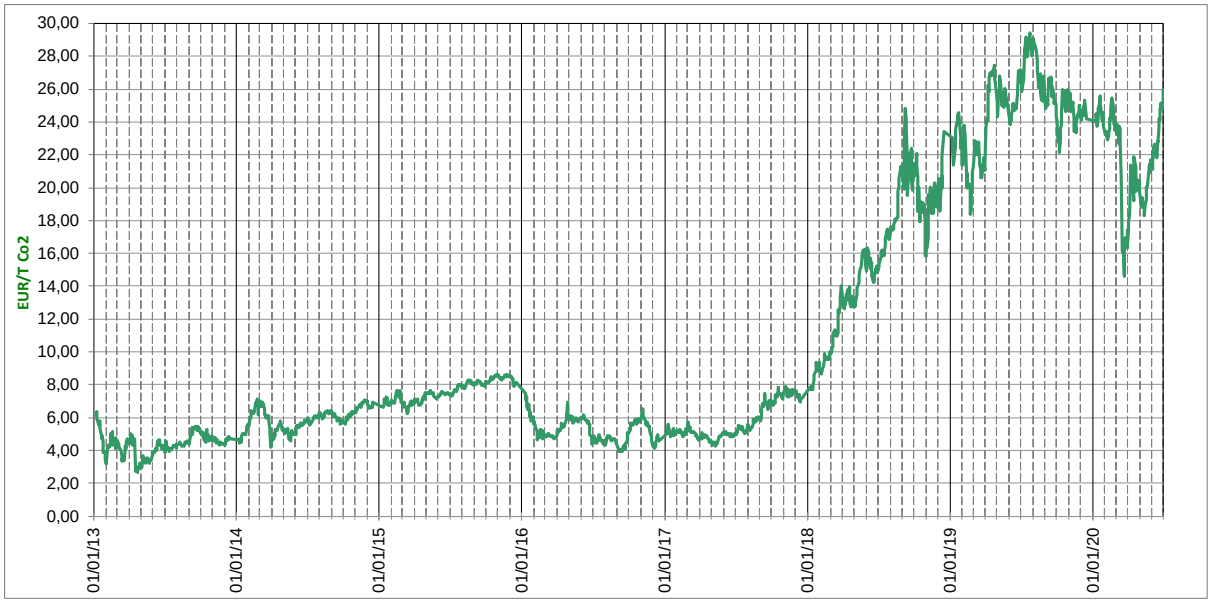
2015	632 725 500	16 390 500
2016	715 289 500	5 997 500
2017	951 195 500	4 730 500
2018	915 750 000	5 601 500
2019	588 540 000	5 502 500
2020 (έως τις 30 Ιουνίου 2020)	360 446 000	3 371 500

Πηγή: EEX

Με την έναρξη ισχύος του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς (ΑΣΑ) τον Ιανουάριο του 2019 μειώθηκε σημαντικά η προσφορά δικαιωμάτων εκπομπής σε πλειστηριασμό, όπως φαίνεται στον πίνακα 3. Οι πλειστηριασμοί διεξήχθησαν σε γενικές γραμμές ομαλά και οι τιμές εκκαθάρισης πλειστηριασμού ήταν εν γένει πολύ κοντά στις τιμές της δευτερογενούς αγοράς.

Μεταξύ του Ιανουαρίου 2019 και του Ιουνίου 2020 ακυρώθηκαν τρεις πλειστηριασμοί είτε λόγω μη επίτευξης της οριακής τιμής είτε διότι η συνολική ποσότητα των προσφορών υπολειπόταν της πλειστηριαζόμενης ποσότητας, σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες του κανονισμού για τους πλειστηριασμούς. Συμπεριλαμβανομένων των ανωτέρω τριών περιπτώσεων, από τα τέλη του 2012 έχουν ακυρωθεί συνολικά δεκαπέντε πλειστηριασμοί από τους 1 700 και πλέον που διεξήχθησαν. Στο διάγραμμα 2 παρέχεται επισκόπηση των τιμών εκκαθάρισης πλειστηριασμού από το 2013 έως τις 30 Ιουνίου 2020:

Διάγραμμα 2: Τιμή εκκαθάρισης για τους πλειστηριασμούς γενικών δικαιωμάτων εκπομπής από το 2013 έως τις 30 Ιουνίου 2020

___ Τιμή εκκαθάρισης πλειστηριασμού

Πηγή: EEX

Στο προσάρτημα 2 παρέχεται ο αριθμός των συμμετεχόντων στους πλειστηριασμούς γενικών δικαιωμάτων εκπομπής από το 2013 έως τις 30 Ιουνίου 2020. Οι χώροι πλειστηριασμών δημοσιεύουν εγκαίρως σε ειδικούς ιστότοπους τα λεπτομερή αποτελέσματα κάθε πλειστηριασμού. Περαιτέρω πληροφορίες για τη διεξαγωγή των πλειστηριασμών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συμμετοχή, την αναλογία προσφοράς-κάλυψης και τις τιμές, παρέχονται στις εκθέσεις των κρατών μελών που δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Επιτροπής[41].

Το σύνολο των εσόδων των κρατών μελών, του Ηνωμένου Βασιλείου και των χωρών του ΕΟΧ από τους πλειστηριασμούς που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 2012 και 30ής Ιουνίου 2019 υπερέβη τα 57 δισ. EUR (βλ. πίνακες 2.1 και 2.2. στο προσάρτημα 2). Μόνο το 2019 τα συνολικά έσοδα υπερέβησαν τα 14 δισ. EUR, ενώ κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020 ανήλθαν σε 7,9 δισ. EUR. Η οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ προβλέπει ότι τουλάχιστον το 50 % των εσόδων από πλειστηριασμούς, περιλαμβανομένων όλων των εσόδων που προκύπτουν από τα δικαιώματα εκπομπής που κατανέμονται για τους σκοπούς της αλληλεγγύης και της ανάπτυξης, και το σύνολο των εσόδων από τα δικαιώματα εκπομπής που εκχωρούνται για τις αεροπορικές μεταφορές[42] θα πρέπει να χρησιμοποιούνται από τα κράτη μέλη για σκοπούς που σχετίζονται με το κλίμα και την ενέργεια.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που υπέβαλαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, το 2019 τα κράτη μέλη δαπάνησαν ή προγραμμάτιζαν να δαπανήσουν συνολικά το 77 % των εν λόγω εσόδων για συγκεκριμένους σκοπούς που σχετίζονται με το κλίμα και την ενέργεια. Κατά την περίοδο 2013-2019, για τέτοιους σκοπούς δαπανήθηκε περίπου το 78 % των εσόδων από πλειστηριασμούς. Παρότι ένα μικρό μέρος του ποσού αυτού (περίπου 1,9 δισ. ή 4 % των συνολικών εσόδων κατά την περίοδο αυτή) δαπανήθηκε για διεθνείς σκοπούς που

[41] http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning/documentation_el.htm
[42] Άρθρο 3δ παράγραφος 4 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ.

σχετίζονται με το κλίμα και την ενέργεια, το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων από πλειστηριασμούς κατά την 3η περίοδο δαπανήθηκε για εγχώριους κλιματικούς και ενεργειακούς σκοπούς (κυρίως για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενεργειακή απόδοση και βιώσιμες μεταφορές)[43].

Το 2019 ο κανονισμός για τους πλειστηριασμούς τροποποιήθηκε[44] με στόχο να θεσπιστεί το πλαίσιο για τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπής και για τη διαχείριση έργων στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας και του Ταμείου Εκσυγχρονισμού κατά την 4η περίοδο. Η τροποποίηση αυτή αποτυπώνει επίσης την ταξινόμηση των δικαιωμάτων εκπομπής του ΣΕΔΕ της ΕΕ ως χρηματοπιστωτικών μέσων βάσει της οδηγίας 2014/65/ΕΕ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID2).

Τον Μάιο του 2020 η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσκληση[45] για τη σύναψη σύμβασης για τον τρίτο κοινό χώρο πλειστηριασμών του ΣΕΔΕ της ΕΕ, ο οποίος θα εκπλειστηριάζει δικαιώματα εκπομπής εξ ονόματος 25 κρατών μελών και των 3 κρατών ΕΟΧ-ΕΖΕΣ, καθώς και τα δικαιώματα για το Ταμείο Καινοτομίας και το Ταμείο Εκσυγχρονισμού. Οι πλειστηριασμοί στον τρίτο κοινό χώρο πλειστηριασμών αναμένεται να ξεκινήσουν στις αρχές του 2021.

[43] Λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των εσόδων από πλειστηριασμούς διατίθενται στην έκθεση προόδου για την κλιματική δράση της ΕΕ - 2020.
[44] Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/1868 της Επιτροπής, της 28ης Αυγούστου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1031/2010 με σκοπό την ευθυγράμμιση των πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής με τους κανόνες του ΣΕΔΕ της ΕΕ για την περίοδο 2021 έως 2030 και με την ταξινόμηση των δικαιωμάτων εκπομπής ως χρηματοδοτικών μέσων σύμφωνα με την οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
[45] https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-display.html?cftId=6456

3.1.2.3. Παρέκκλιση από τους πλήρεις πλειστηριασμούς για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας

Στο άρθρο 10γ της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ προβλέπεται παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα πλειστηριασμού, με σκοπό τη στήριξη των επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ με χαμηλότερο εισόδημα. Οκτώ από τα δέκα επιλέξιμα κράτη μέλη* έκαναν χρήση αυτής της παρέκκλισης κατά την 3η περίοδο και κατένειμαν στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας ορισμένα δωρεάν δικαιώματα εκπομπής, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκαν οι αντίστοιχες επενδύσεις.
Τα δωρεάν δικαιώματα εκπομπής δυνάμει του άρθρου 10γ αφαιρούνται από την ποσότητα δικαιωμάτων που θα εκπλειστηρίαζε σε διαφορετική περίπτωση το αντίστοιχο κράτος μέλος. Η γενική αρχή είναι ότι οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας μπορούν να λαμβάνουν δωρεάν δικαιώματα εκπομπής, αξίας ισοδύναμης προς τις επενδύσεις που πραγματοποιούν από το εθνικό τους σχέδιο επενδύσεων, ή ισοδύναμης προς τις πληρωμές που πραγματοποιούνται σε εθνικό ταμείο μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται αυτές οι επενδύσεις, με βάση τους εθνικούς κανόνες για την εφαρμογή της παρέκκλισης. Δεδομένου ότι η δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής σε παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας δυνάμει του άρθρου 10γ της οδηγίας για το ΣΕΔΕ συνεπάγεται, καταρχήν, τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, τα εθνικά καθεστώτα για την εφαρμογή της παρέκκλισης του άρθρου 10γ εγκρίθηκαν βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και υπόκεινται στις απαιτήσεις των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις. Η κατανομή πραγματοποιείται με βάση την υποβολή ετήσιων εκθέσεων στην Επιτροπή και την έγκρισή της από αυτήν**.
Η μεταβατική δωρεάν κατανομή δυνάμει του άρθρου 10γ θα εξακολουθήσει να είναι διαθέσιμη κατά την 4η περίοδο, αλλά με διατάξεις ενισχυμένης διαφάνειας και με τη δυνατότητα, για τα επιλέξιμα κράτη μέλη, να χρησιμοποιηθεί το σύνολο ή μέρος της κατανομής τους βάσει του άρθρου 10γ για τη στήριξη επενδύσεων εντός του πλαισίου του Ταμείου Εκσυγχρονισμού (βλ. κεφάλαιο 3.1.2.6). Με βάση τις πληροφορίες που υπέβαλαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, η χρήση της παρέκκλισης του άρθρου 10γ θα είναι πολύ περιορισμένη κατά την επόμενη περίοδο, δεδομένου ότι μόνο η Βουλγαρία, η Ρουμανία και η Ουγγαρία θα επιλέξουν να εφαρμόσουν την παρέκκλιση. Τα άλλα επιλέξιμα κράτη μέλη*** συμπεριλαμβανομένων της Πολωνίας και της Τσεχίας, οι οποίες είχαν τον μεγαλύτερο όγκο μεταβατικής δωρεάν κατανομής κατά την 3η περίοδο, επέλεξαν να μην χρησιμοποιήσουν την παρέκκλιση για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

* Κατά την 3η περίοδο η Βουλγαρία, η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Ρουμανία και η Τσεχία ήταν επιλέξιμες για την παρέκκλιση. Η Μάλτα και η Λετονία αποφάσισαν να μην κάνουν χρήση της παρέκκλισης.

** Κατευθυντήριες γραμμές για ορισμένα μέτρα κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου μετά το 2012, ΕΕ C 158 της 5.6.2012, σ. 4.

*** Κατά την 4η περίοδο η Βουλγαρία, η Εσθονία, η Κροατία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Τσεχία είναι επιλέξιμες για την παρέκκλιση.

Η συνολική αξία της επενδυτικής στήριξης που δηλώθηκε κατά τα έτη από το 2009 έως το 2019 ανέρχεται περίπου σε 13,1 δισ. EUR. Περίπου το 83 % του ποσού αυτού αφιερώθηκε στην αναβάθμιση και μετασκευή των υποδομών, ενώ οι υπόλοιπες επενδύσεις αφορούσαν τη διαφοροποίηση του ενεργειακού μείγματος και τις καθαρές τεχνολογίες.

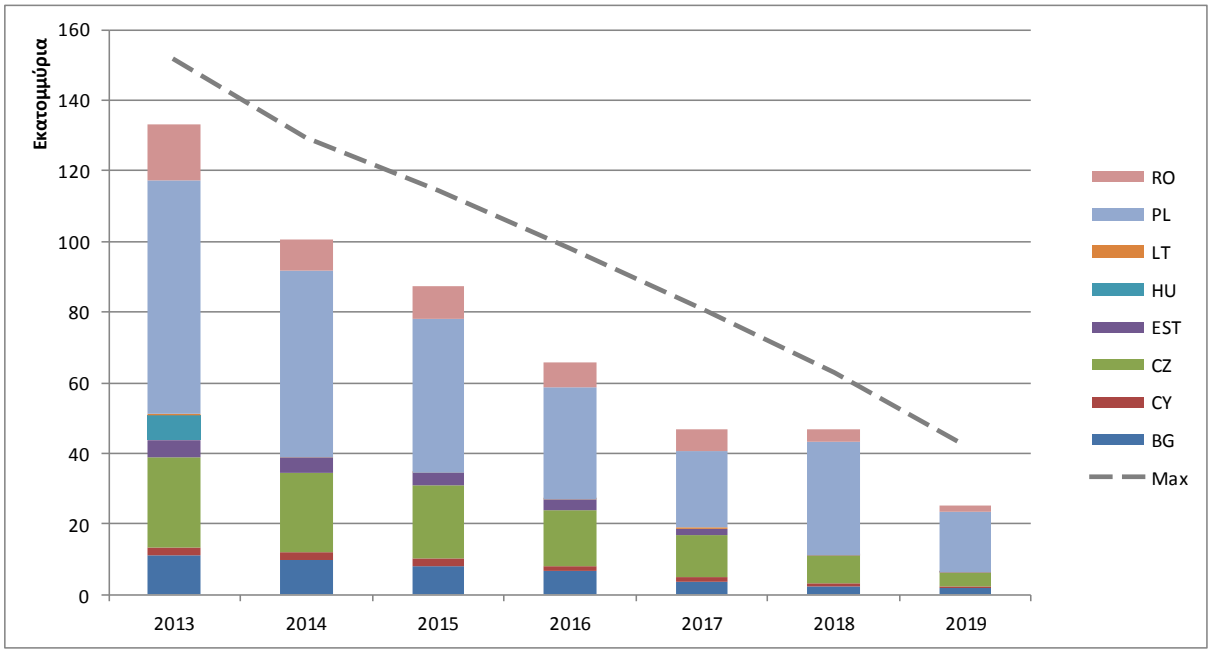
Ο αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής που κατανεμήθηκαν δωρεάν σε παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας το 2019 αναφέρεται στον πίνακα 1.1 στο προσάρτημα 1 του παραρτήματος, ενώ ο μέγιστος αριθμός δικαιωμάτων ανά έτος αναφέρεται στον πίνακα 1.2 του προσαρτήματος 1.

Τα δικαιώματα εκπομπής που δεν κατανεμήθηκαν από την 3η περίοδο μπορούν είτε να τεθούν σε πλειστηριασμό είτε, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ, να κατανεμηθούν κατά την περίοδο 2021-2030 σε επενδύσεις του άρθρου 10γ που επιλέγονται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών ή στο Ταμείο Εκσυγχρονισμού. Ενώ η Ουγγαρία επέλεξε να μεταφέρει τα οικεία μη κατανεμημένα δικαιώματα του άρθρου 10γ από την 3η περίοδο στην οικεία ποσότητα του άρθρου 10γ της 4ης περιόδου, τα περισσότερα από τα άλλα κράτη μέλη αποφάσισαν να θέσουν σε πλειστηριασμό τα υπόλοιπα

δικαιώματα εκπομπής τους. Η Ρουμανία έκανε χρήση και των δύο επιλογών, μεταφέροντας μέρος των μη κατανεμημένων δικαιωμάτων της στην 4η περίοδο και θέτοντας σε πλειστηριασμό μέρος αυτών.

Στο διάγραμμα 3 αποτυπώνεται ο αριθμός δικαιωμάτων του άρθρου 10γ που κατανεμήθηκαν κατά την περίοδο 2013-2019 ανά κράτος μέλος.

Διάγραμμα 3: Δικαιώματα που κατανεμήθηκαν δωρεάν σύμφωνα με το άρθρο 10γ[46]

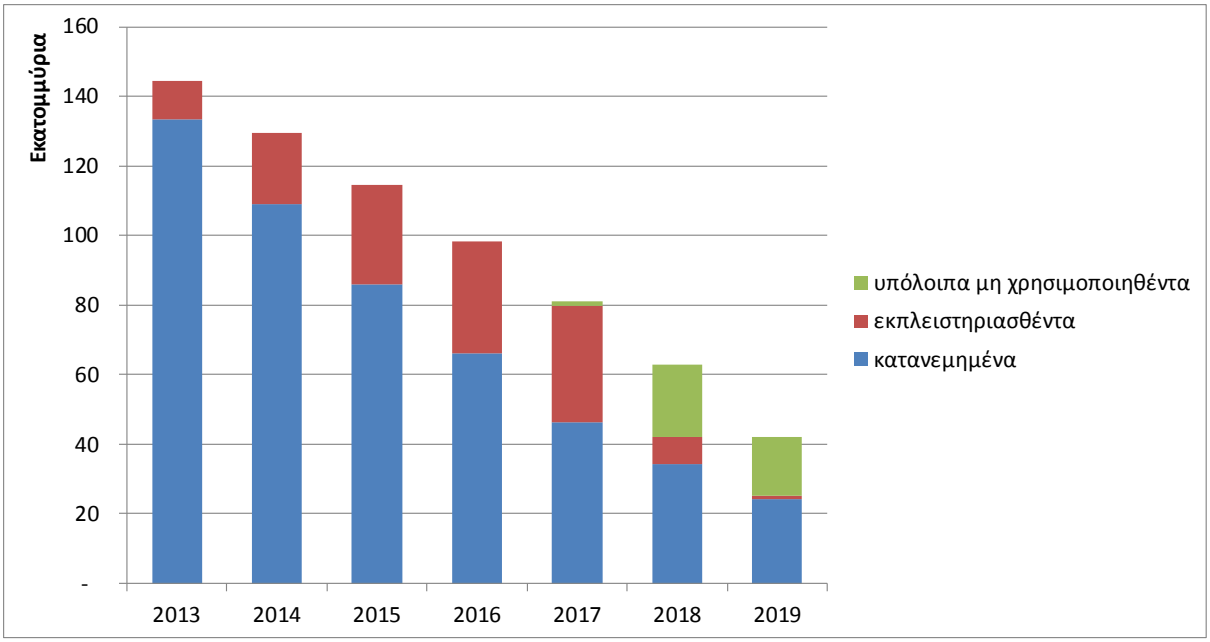
Πηγή: ΓΔ Δράσης για το Κλίμα

Στο διάγραμμα 4 απεικονίζεται ο βαθμός στον οποίο τα δικαιώματα του άρθρου 10γ από κάθε έτος κατανομής της 3ης περιόδου κατανεμήθηκαν, προστέθηκαν στους πλειστηριασμούς ή παραμένουν μη χρησιμοποιηθέντα.

Διάγραμμα 4: Διανομή δικαιωμάτων εκπομπής (κατανεμημένα, εκπλειστηριασθέντα, υπόλοιπα μη χρησιμοποιηθέντα)[47]

[46] Ο αριθμός των δικαιωμάτων του άρθρου 10γ που περιλαμβάνονται σε αυτά τα αριθμητικά στοιχεία μπορεί να περιλαμβάνει δικαιώματα που εκχωρήθηκαν με καθυστέρηση για προηγούμενα έτη. Στην περίπτωση αυτή, τα σχετικά ποσά ανά έτος αποτυπώνονται στο EUTL.

[47] Στα αριθμητικά στοιχεία περιλαμβάνονται ποσότητες προς εκπλειστηριασμό έως και το χρονοδιάγραμμα πλειστηριασμών του 2020.

Πηγή: ΓΔ Δράσης για το Κλίμα

Στον πίνακα 4 παρουσιάζονται ο αριθμός των μη χρησιμοποιηθέντων δικαιωμάτων του άρθρου 10γ που τέθηκαν σε πλειστηριασμό κατά την περίοδο 2013-2020, καθώς και ο αριθμός των δικαιωμάτων που παραμένουν μη χρησιμοποιηθέντα μετά το έτος κατανομής 2019, τα οποία θα τεθούν σε πλειστηριασμό το 2021, θα μεταφερθούν προς κατανομή δυνάμει του άρθρου 10γ στην 4η περίοδο, ή θα μεταφερθούν στο Ταμείο Εκσυγχρονισμού.

Πίνακας 4: Μεταχείριση των μη χρησιμοποιηθέντων δικαιωμάτων του άρθρου 10γ από τα έτη κατανομής 2013-2019[48]

Κράτος μέλος	Αριθμός δικαιωμάτων του άρθρου 10γ που εκπλειστηριάστηκαν (σε εκατομμύρια)	Αριθμός υπολοίπων μη χρησιμοποιηθέντων δικαιωμάτων εκπομπής του άρθρου 10γ (σε εκατομμύρια)
BG	**9,8**	**0,5**
CY	**0,0**	**0,0**
CZ	**0,4**	**0,0**
EST	**2,9**	**0,0**
LT	**1,2**	**0,1**
PL	**105,3**	**34,7**
RO	**15,4**	**3,6**
HU	**0**	**0,9**
Σύνολο	**135,0**	**39,7**

Πηγή: ΓΔ Δράσης για το Κλίμα

[48] Στα αριθμητικά στοιχεία περιλαμβάνονται ποσότητες προς εκπλειστηριασμό έως και το χρονοδιάγραμμα πλειστηριασμών του 2020 (από τα έτη κατανομής 2013-2019).

Ο αριθμός των μη κατανεμημένων δικαιωμάτων εκπομπής που έχουν τεθεί (ή προγραμματίζεται να τεθούν) σε πλειστηριασμό από τα κράτη μέλη δυνάμει της παρέκκλισης του άρθρου 10γ για την περίοδο 2013-2021 αναγράφεται στον πίνακα 1.3 στο προσάρτημα 1 του παραρτήματος.

3.1.2.4. Πρόγραμμα NER 300

Το NER 300 είναι ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα μεγάλης κλίμακας για καινοτομικά έργα επίδειξης ενεργειακής απόδοσης με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές. Στόχος του προγράμματος είναι η επίδειξη περιβαλλοντικά ασφαλούς δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCS) και καινοτόμων τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) σε εμπορική κλίμακα εντός της ΕΕ. Το πρόγραμμα NER 300 χρηματοδοτήθηκε από τη χρηματική αποτίμηση των 300 εκατομμυρίων δικαιωμάτων εκπομπής του αποθέματος για τους νεοεισερχομένους (NER). Τα κεφάλαια διατέθηκαν σε έργα που επιλέχθηκαν μέσω δύο κύκλων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, οι οποίοι πραγματοποιήθηκαν τον Δεκέμβριο του 2012 και τον Ιούλιο του 2014.

Ως αποτέλεσμα των δύο προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για το πρόγραμμα NER 300, κατακυρώθηκαν σε 20 κράτη μέλη της ΕΕ συνολικά 38 έργα ΑΠΕ και 1 έργο CCS, συνολικού ύψους 2,1 δισ. EUR. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2019 βρίσκονταν ήδη σε λειτουργία 9 έργα: το έργο βιοενέργειας Verbiostraw στη Γερμανία, τα έργα χερσαίας αιολικής ενέργειας Windpark Blaiken στη Σουηδία και Windpark Handalm στην Αυστρία, τα έργα υπεράκτιας αιολικής ενέργειας Veja Mate και Nordsee One στη Γερμανία, το έργο ευφυούς δικτύου Puglia Active Network στην Ιταλία, τα έργα πλωτής υπεράκτιας αιολικής ενέργειας Vertimed στη Γαλλία και Windfloat στην Πορτογαλία, καθώς και το έργο Minos για την παραγωγή ηλιακής ενέργειας με συγκεντρωτικά κάτοπτρα στην Ελλάδα. Ένα έργο, το ιταλικό Bionergy BEST, θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί.

Άλλα τρία έργα από τη δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων σημειώνουν πρόοδο στην προετοιμασία τους ώστε να τεθούν σε λειτουργία έως τις 30 Ιουνίου 2021. Λόγω της δυσχερούς οικονομικής και πολιτικής συγκυρίας που διαμορφώθηκε κατά την περίοδο μετά τη θέσπιση του προγράμματος NER 300, δεν κατέστη εφικτή η εξασφάλιση επαρκούς πρόσθετης χρηματοδοτικής στήριξης για 22 έργα, τα οποία και αποσύρθηκαν, με αποτέλεσμα την αποδέσμευση 1,455 δισ. EUR. Τέσσερα επιπλέον έργα βρίσκονται σε διάφορα στάδια ανάπτυξης.

Με την τροποποιημένη απόφαση για το πρόγραμμα NER 300[49] κατέστη δυνατή η επανεπένδυση των αποδεσμευθέντων κεφαλαίων από τα ακυρωμένα έργα της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων (708,7 εκατ. EUR μέχρι στιγμής) σε υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα, δηλαδή στη διευκόλυνση InnovFin για ενεργειακά έργα επίδειξης (InnovFin EDP) και στο χρεωστικό μέσο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF DI), τα οποία τελούν αμφότερα υπό τη διαχείριση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

[49] Απόφαση (ΕΕ) 2017/2172 της Επιτροπής, της 20ής Νοεμβρίου 2017, για την τροποποίηση της απόφασης 2010/670/ΕΕ όσον αφορά τη διάθεση των μη εκταμιευμένων εσόδων από τον πρώτο κύκλο προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

Χάρη στην επανεπένδυση αυτή θα εξασφαλιστεί η δυνατότητα μεγιστοποίησης των οφελών του προγράμματος NER 300, καθώς και η δυνατότητα κινητοποίησης πρόσθετων ιδιωτικών επενδύσεων στην καινοτομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

Κατά την περίοδο που καλύπτει η έκθεση επιλέχθηκαν δύο νέα έργα για την αξιοποίηση των μη δαπανηθέντων κεφαλαίων του προγράμματος NER 300 στο πλαίσιο της διευκόλυνσης InnovFin EDP, με την παροχή στήριξης ύψους περίπου 95 εκατ. EUR (βλ. προσάρτημα 8 του παραρτήματος).

Βοήθεια για την ανάπτυξη έργων (PDA) στο πλαίσιο του μέσου InnovFin διατίθεται επίσης σε φορείς υλοποίησης έργων για την αύξηση της ωριμότητας των έργων τους. Πρόσφατα, τρία έργα για το κλίμα επωφελήθηκαν από χρηματοδότηση PDA ύψους 692 000 EUR, με τη στήριξη των μη εκταμιευθέντων κονδυλίων του NER 300. Τα έργα αυτά, στη Σουηδία, την Ιταλία και τις Κάτω Χώρες, αντιμετωπίζουν την κλιματική αλλαγή με την ανάπτυξη καινοτόμων μονάδων επίδειξης πρώτων στο είδος τους (βλ. προσάρτημα 8 του παραρτήματος).

Τέλος, στο πλαίσιο του CEF DI χορηγήθηκε στήριξη ύψους περίπου 34 εκατ. EUR από μη εκταμιευθέντα κονδύλια του NER 300 σε τρία καινοτόμα έργα καθαρών μεταφορών στην Ιταλία και τη Γερμανία (βλ. προσάρτημα 8 του παραρτήματος).

Τα αποδεσμευθέντα κεφάλαια από τα ακυρωμένα έργα της δεύτερης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων (746 εκατ. EUR μέχρι στιγμής) θα προστεθούν στους πόρους που διατίθενται για το Ταμείο Καινοτομίας.

Πίνακας 5: Έργα NER 300 που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της πρώτης και της δεύτερης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων[50]

	1η πρόσκληση υποβολής προτάσεων	**2η πρόσκληση υποβολής προτάσεων**
Έργα υπό προετοιμασία	0	6
Έργα υπό αλλαγή κατάστασης	1	0
Έργα σε λειτουργία	8	1
Έργα που ολοκληρώθηκαν	1	0
Έργα που αποσύρθηκαν	10	12
Σύνολο	20	19

Πηγή: ΓΔ Δράσης για το Κλίμα

[50] Σύμφωνα με την απόφαση 2010/670/ΕΕ της Επιτροπής, οι τελικές επενδυτικές αποφάσεις για τα έργα των οποίων η χρηματοδότηση κατακυρώθηκε στο πλαίσιο της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων έπρεπε να έχουν ληφθεί έως το τέλος του 2016, ενώ η αντίστοιχη διαδικασία για τα έργα των οποίων η χρηματοδότηση κατακυρώθηκε στο πλαίσιο της δεύτερης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί έως το τέλος Ιουνίου του 2018.

3.1.2.5. Ταμείο Καινοτομίας

Το Ταμείο Καινοτομίας αποτελεί το ένα από τα δύο ταμεία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών που δημιουργήθηκαν βάσει της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ για την περίοδο 2021-2030. Το Ταμείο Καινοτομίας θα στηρίξει, σε ανταγωνιστική βάση, την ανάπτυξη για πρώτη χρήση στην αγορά και την εμπορική επίδειξη κλίμακας καινοτόμων τεχνολογιών και καινοτομίας αιχμής σε τομείς που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των καινοτόμων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, των ενεργοβόρων βιομηχανιών, της δέσμευσης, της χρήσης και της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCUS), της αποθήκευσης ενέργειας, καθώς και των προϊόντων υποκατάστασης και των διατομεακών έργων. Θα χρηματοδοτηθεί από τον πλειστηριασμό 450 εκατομμυρίων δικαιωμάτων εκπομπής και από μη εκταμιευθέντα έσοδα από τη δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων του προγράμματος NER 300.

Η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων[51] στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας προκηρύχθηκε τον Ιούλιο του 2020. Η πρόσκληση υποβολής προτάσεων είναι ανοικτή για έργα σε επιλέξιμους τομείς από τα κράτη μέλη της ΕΕ, τη Νορβηγία και την Ισλανδία. Θα παράσχει επιχορηγήσεις συνολικού ύψους 1 δισ. EUR για έργα μεγάλης κλίμακας στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών με κεφαλαιουχικό κόστος άνω των 7,5 εκατ. EUR. Το Ταμείο Καινοτομίας θα χορηγεί επιχορηγήσεις με ευέλικτο τρόπο, με βάση ειδικά για κάθε έργο ορόσημα, και μπορεί να καλύπτει έως και το 60 % του κόστους που συνδέεται με την καινοτομία. Οι επιχορηγήσεις από το ταμείο μπορούν να συνδυαστούν με άλλες πρωτοβουλίες δημόσιας χρηματοδότησης, όπως κρατικές ενισχύσεις ή άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ. Την πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων θα ακολουθήσουν τακτικές προσκλήσεις έως το 2030, ώστε να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις να επενδύσουν και να εισαγάγουν στην αγορά τις ρηξικέλευθες λύσεις καθαρών τεχνολογιών που απαιτούνται για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας στην ΕΕ το 2050.

Ανεξάρτητοι εξωτερικοί αξιολογητές θα αξιολογήσουν τα έργα με βάση ένα ολοκληρωμένο σύνολο κριτηρίων: την αποφυγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, το δυναμικό καινοτομίας, την οικονομική, τεχνική και επιχειρησιακή ωριμότητα των έργων, καθώς και τις δυνατότητές τους για κλιμάκωση και οικονομική αποδοτικότητα.

Για τα έργα που κρίνονται ελπιδοφόρα, αλλά όχι ακόμη αρκετά ώριμα, η πρόσκληση προβλέπει προϋπολογισμό ύψους 8 εκατ. EUR για την υποστήριξη της ανάπτυξης έργων.

Η υποβολή αιτήσεων στο πλαίσιο των έργων μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω της διαδικτυακής πύλης της ΕΕ για τις χρηματοδοτήσεις και τους διαγωνισμούς[52]. Η προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων στο πρώτο στάδιο είναι η 29η Οκτωβρίου 2020. Οι αιτούντες θα ενημερωθούν σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και θα κληθούν να υποβάλουν πλήρη αίτηση ή να λάβουν βοήθεια για την ανάπτυξη έργων κατά το πρώτο

[51] Η πρόσκληση υποβολής προτάσεων είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/innovfund-lsc-2020-two-stage

[52] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

τρίμηνο του 2021. Οι πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης από το δεύτερο στάδιο θα παρασχεθούν κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Οι επιχορηγήσεις θα χορηγηθούν στα τέλη του 2021.

Επιπλέον, η Επιτροπή σχεδιάζει να δημοσιεύσει ειδική πρόσκληση υποβολής προτάσεων για έργα μικρής κλίμακας έως το τέλος του 2020.

3.1.2.6. Το Ταμείο Εκσυγχρονισμού

Το Ταμείο Εκσυγχρονισμού αποτελεί το δεύτερο από τα δύο ταμεία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών που δημιουργήθηκαν βάσει της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ για την 4η περίοδο. Θα στηρίξει επενδύσεις εκσυγχρονισμού του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και των ευρύτερων ενεργειακών συστημάτων σε δέκα κράτη μέλη με χαμηλότερο εισόδημα[53]. Το ταμείο θα τεθεί σε λειτουργία από το 2021.

Οι χρηματοδοτικοί πόροι του Ταμείου Εκσυγχρονισμού κατανέμονται μεταξύ των δικαιούχων κρατών μελών βάσει του άρθρου 10 στοιχείο δ) και του παραρτήματος IIβ της οδηγίας για το ΣΕΔΕ. Επιπλέον, η Ρουμανία, η Λιθουανία, η Τσεχία, η Κροατία, η Ουγγαρία και η Σλοβακία αποφάσισαν να μεταφέρουν περισσότερα δικαιώματα στα μερίδιά τους στο Ταμείο Εκσυγχρονισμού. Ως αποτέλεσμα, περίπου 650 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής συνολικά είναι διαθέσιμα στο ταμείο.

Η οδηγία για το ΣΕΔΕ ορίζει τους τομείς προτεραιότητας για επενδύσεις, δηλαδή την παραγωγή και τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης (εκτός των εγκαταστάσεων ορυκτών καυσίμων), την αποθήκευση ενέργειας, τον εκσυγχρονισμό των ενεργειακών δικτύων και τη δίκαιη μετάβαση περιφερειών εξαρτωμένων από τον άνθρακα. Τουλάχιστον το 70 % των πόρων του Ταμείου Εκσυγχρονισμού πρέπει να δαπανάται σε επενδύσεις προτεραιότητας. Οι επενδύσεις σε τομείς χωρίς προτεραιότητα θα υπόκεινται σε ενδελεχέστερη αξιολόγηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και σε ψηφοφορία από επιτροπή επενδύσεων αποτελούμενη από τα κράτη μέλη, την ΕΤΕπ και την Επιτροπή.

Η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική πράξη[54] για τη λειτουργία του Ταμείου Εκσυγχρονισμού τον Ιούλιο του 2020. Η εκτελεστική πράξη θεσπίζει μια απλουστευμένη διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας τα δικαιούχα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την επιλογή, τη χρηματοδότηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις επενδύσεις, και πρέπει να συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή θα είναι υπεύθυνη για τις αποφάσεις εκταμίευσης, μετά την αξιολόγηση από την ΕΤΕπ.

[53] Βουλγαρία, Εσθονία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Τσεχία.
[54] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/1001 της Επιτροπής, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX%3A32020R1001

3.1.2.7. Αντιστάθμιση του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών

Επιπλέον της εναρμονισμένης σε επίπεδο ΕΕ δωρεάν κατανομής για την κάλυψη του άμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών, τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να χορηγούν κρατικές ενισχύσεις για την αντιστάθμιση του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών ορισμένων ηλεκτροβόρων βιομηχανιών, ήτοι του κόστους που συνεπάγονται οι αυξημένες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας που οφείλονται στη μετακύλιση του κόστους αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής από τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές.

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, να αυξηθεί η διαφάνεια και να διατηρηθεί ο στόχος του ΣΕΔΕ της ΕΕ για την επίτευξη οικονομικά αποδοτικής απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές, η Επιτροπή εξέδωσε τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ*, οι οποίες ισχύουν έως το τέλος του 2020. Στις κατευθυντήριες γραμμές καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι επιλέξιμοι τομείς και τα μέγιστα ποσά για αντιστάθμιση του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών.

Ενόψει της επικείμενης λήξης των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών, η Επιτροπή αναθεώρησε τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ για την περίοδο 2021-2030. Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις** εκδόθηκαν στις 21 Σεπτεμβρίου 2020 (βλ. επίσης προσάρτημα 6 του παραρτήματος).

* Κατευθυντήριες γραμμές για ορισμένα μέτρα κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου μετά το 2012, ΕΕ C158, της 5.6.2012, σ. 4

** Κατευθυντήριες γραμμές για ορισμένα μέτρα κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου μετά το 2021 (ΕΕ C 317 της 25.9.2020, σ. 5-19).

Μέχρι σήμερα η Επιτροπή έχει εγκρίνει 14[55] καθεστώτα αντιστάθμισης του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών σε 13 κράτη μέλη. Τον Αύγουστο του 2019 η Επιτροπή ενέκρινε νέο καθεστώς για την Πολωνία[56]. Η Πολωνία αναμένεται να αρχίσει να αντισταθμίζει το 2020 το έμμεσο κόστος που προέκυψε το 2019. Το ίδιο ισχύει και για ένα ρουμανικό καθεστώς το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή τον Μάιο του 2020[57]. Ορισμένα άλλα κράτη μέλη έχουν εκφράσει την πρόθεσή τους να αρχίσουν να αντισταθμίζουν το έμμεσο κόστος.

Στην οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ προβλέπεται ότι, εντός τριών μηνών από το τέλος κάθε έτους, τα κράτη μέλη που έχουν θεσπίσει καθεστώς αντιστάθμισης του έμμεσου κόστους θα πρέπει να θέτουν στη διάθεση του κοινού, σε εύκολα προσβάσιμη μορφή, στοιχεία σχετικά

[55] Επιπλέον, εγκρίθηκαν τροποποιήσεις στο γαλλικό και το ισπανικό καθεστώς.
[56] https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53850
[57] https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56403

με το συνολικό ποσό αντιστάθμισης που χορηγήθηκε και την κατανομή ανά δικαιούχο τομέα και υποτομέα.

Σύνοψη των στοιχείων που δημοσιεύτηκαν από τα κράτη μέλη σχετικά με τις αντισταθμίσεις που καταβλήθηκαν το 2019 παρατίθεται στον πίνακα 6. Δεδομένου ότι η Πολωνία και η Ρουμανία δεν αντιστάθμισαν το έμμεσο κόστος που προέκυψε το 2018, τα εν λόγω κράτη μέλη δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Πίνακας 6: Αντισταθμίσεις του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών που καταβλήθηκαν το 2019

Χώρα	Διάρκεια του καθεστώτος	Αντισταθμίσεις που εκταμιεύθηκαν το 2019 για έμμεσο κόστος που προέκυψε το 2018 (σε εκατ. EUR)	Αριθμός δικαιούχων (εγκαταστάσεις)	Έσοδα πλειστηριασμών 2018 (σε εκατ. EUR)[58]	Ποσοστό εσόδων πλειστηριασμών που δαπανήθηκε για αντιστάθμιση έμμεσου κόστους
UK[59]	2013-2020	22	60	1607	3,7 %
DE	2013-2020	219	898	2565	8,5 %
BE (FL)	2013-2020	35,9	107	379	11,4 %
BE (WL)	2017-2020	7,5	29		
NL	2013-2020	40,3	92	501	8,0 %
EL	2013-2020	16,8	50	519	3,2 %
LT	2014-2020	0,3	1	80	0,3 %
SK	2014-2020	6	8	229	2,6 %
FR	2015-2020	102,1	286	818	12,4 %
FI	2016-2020	29,1	61	250	11,6 %
ES	2013-2015	172,2	183	1291	13,3 %
LU	2018-2020	4,2	4	18	23,2 %

Πηγή: Στοιχεία που υπέβαλαν τα κράτη μέλη στη ΓΔ Δράσης για το Κλίμα

Οι συνολικές αντισταθμίσεις του έμμεσου κόστους που καταβλήθηκαν από τα 10 κράτη μέλη της ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο το 2019 για το κόστος που προέκυψε το 2018 ανέρχονταν σε περίπου 656 εκατ. EUR. Το ποσό αυτό υπερβαίνει σχεδόν κατά 200 εκατομμύρια το ποσό που καταβλήθηκε το 2018. Η σημαντική αύξηση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος εξηγείται, αφενός, από τη σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού της Ισπανίας (από 6 εκατ. EUR το 2018 σε 172 εκατ. EUR το 2019) και, αφετέρου, από την ελαφρά αύξηση της

[58] Εξαιρούνται τα έσοδα από τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών.
[59] Τα στοιχεία για το Ηνωμένο Βασίλειο που αποτυπώνονται στον πίνακα είναι τα ίδια με εκείνα της περσινής έκθεσης. Ο λόγος είναι η συγκρισιμότητα με άλλες χώρες που εφαρμόζουν καθεστώτα αντιστάθμισης του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών. Το Ηνωμένο Βασίλειο δημοσιεύει τα στοιχεία του ταχύτερα από άλλες χώρες και, ως εκ τούτου, τα στοιχεία για το 2020 είναι ήδη διαθέσιμα στη διεύθυνση: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/903187/indirect-cost-compensation-uk-2019.pdf

τιμής του άνθρακα που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των αντισταθμίσεων. Η σταθερή αύξηση της τιμής του άνθρακα το 2018 δεν αντικατοπτρίζεται ακόμη πλήρως στα ποσά που καταβλήθηκαν το 2019, λόγω του γεγονότος ότι οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν τη χρήση της προθεσμιακής τιμής κατά το έτος x-1.

Μία από τις διατάξεις διαφάνειας που περιλαμβάνονται στην αναθεωρημένη οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ ορίζει ότι τα κράτη μέλη τα οποία έχουν δαπανήσει ποσοστό άνω του 25 % των οικείων εσόδων από πλειστηριασμούς για την αντιστάθμιση του έμμεσου κόστους σε οποιοδήποτε έτος υποχρεούνται να δημοσιεύσουν έκθεση στην οποία αιτιολογούν την υπέρβαση του εν λόγω ποσού. Το γεγονός ότι το 2018 τα έσοδα από τους πλειστηριασμούς ήταν σημαντικά υψηλότερα σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι αντισταθμίσεις δεν αυξήθηκαν τόσο γρήγορα δεδομένης της υποχρέωσης χρήσης της τιμής του προηγούμενου έτους, σημαίνει ότι σε κανένα από τα κράτη μέλη δεν έγινε υπέρβαση του ορίου του 25 %. Τα κράτη μέλη δαπάνησαν κατά μέσο όρο το 7,9 % των εσόδων τους από πλειστηριασμούς για την αντιστάθμιση του έμμεσου κόστους. Κατά τα προσεχή έτη τα κράτη μέλη καλούνται να παρακολουθούν στενά τους προϋπολογισμούς τους για το συγκεκριμένο κονδύλιο δαπανών.

3.1.3. Διεθνή πιστωτικά μόρια

Οι συμμετέχοντες στο ΣΕΔΕ της ΕΕ μπορούν ακόμη να χρησιμοποιούν, έως το τέλος του κύκλου συμμόρφωσης του 2020, διεθνή πιστωτικά μόρια του μηχανισμού καθαρής ανάπτυξης (ΜΚΑ) και της κοινής εφαρμογής (ΚΕ) του πρωτοκόλλου του Κιότο για την εκπλήρωση μέρους των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ*, υπό ποιοτικούς και ποσοτικούς περιορισμούς. Τα εν λόγω πιστωτικά μόρια είναι χρηματοπιστωτικά μέσα που αντιστοιχούν σε έναν τόνο CO_2 που απομακρύνεται ή μειώνεται από την ατμόσφαιρα ως αποτέλεσμα έργου μείωσης των εκπομπών. Τα πιστωτικά μόρια δεν επιστρέφονται πλέον άμεσα, αλλά μπορούν να ανταλλάσσονται με δικαιώματα εκπομπής ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ, τα διεθνή πιστωτικά μόρια δεν θα χρησιμοποιούνται πλέον για τη συμμόρφωση προς το ΣΕΔΕ της ΕΕ κατά την περίοδο 2021-2030.

* Τα έργα του ΜΚΑ και τα έργα της ΚΕ παράγουν πιστωτικά μόρια εκπομπών άνθρακα του Κιότο: πιστοποιημένες μειώσεις των εκπομπών (CER) και μονάδες μείωσης των εκπομπών (ERU) αντίστοιχα.

Παρότι η ακριβής ποσότητα των διεθνών δικαιωμάτων πιστωτικών μορίων στη διάρκεια της 2ης και 3ης περιόδου (2008-2020) εξαρτάται εν μέρει από την ποσότητα των μελλοντικών εξακριβωμένων εκπομπών, οι αναλυτές της αγοράς εκτιμούν ότι θα ανέλθει σε περίπου 1,6 δισεκατομμύρια πιστωτικά μόρια. Στο τέλος του Ιουνίου 2020 ο συνολικός αριθμός των διεθνών πιστωτικών μορίων που χρησιμοποιούνται ή ανταλλάσσονται ανέρχεται σε περίπου 1,54 δισεκατομμύρια, αριθμός που υπερβαίνει το 96 % του εκτιμώμενου επιτρεπόμενου ανώτατου ορίου. Μόνο το 2019 ανταλλάχθηκαν περίπου 17,3 εκατομμύρια μονάδες.

Για πλήρη επισκόπηση της ανταλλαγής διεθνών πιστωτικών μορίων, βλ. προσάρτημα 3 του παραρτήματος.

3.2. Ζήτηση: δικαιώματα εκπομπής που αποσύρονται από την κυκλοφορία

Το 2019 οι εκπομπές από σταθερές εγκαταστάσεις που συμμετέχουν στο ΣΕΔΕ της ΕΕ μειώθηκαν σημαντικά κατά 9,1 % σε σύγκριση με το 2018 με βάση τις πληροφορίες που έχουν καταχωριστεί στο ενωσιακό μητρώο. Όπως φαίνεται στον πίνακα 7, η μείωση προήλθε κυρίως από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, όπου οι εκπομπές μειώθηκαν κατά περίπου 15 % σε σύγκριση με το 2018, μείωση που αντανακλούσε την αντικατάσταση του άνθρακα από ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με καύση αερίου. Οι εκπομπές από τη βιομηχανία μειώθηκαν κατά περίπου 2 %, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη μείωσή τους μέχρι στιγμής κατά την 3η περίοδο. Συνολικά, από την έναρξη της 3ης περιόδου το 2013, οι εκπομπές του ΣΕΔΕ από σταθερές εγκαταστάσεις μειώθηκαν κατά 19,8 %.

Πίνακας 7: Εξακριβωμένες εκπομπές από σταθερές εγκαταστάσεις (σε εκατ. τόνους ισοδύναμου CO_2)[60]

Έτος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Εξακριβωμένες συνολικές εκπομπές	1 904	1 867	1 908	1 814	1 803	1 750	1 755	1 682	1 530

[60] Αριθμητικά στοιχεία για την ΕΕ27 + ΗΒ + ΕΟΧ. Η κατηγοριοποίηση στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας και στη βιομηχανία στον πίνακα 7 βασίζεται στην ταξινόμηση NACE από τα στοιχεία που υπέβαλαν τα κράτη μέλη το 2020 στο πλαίσιο των εθνικών μέτρων εφαρμογής τους σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ.

Μεταβολή από το έτος x-1		-2,0 %	2,2 %	-4,9 %	-0,6 %	-2,9 %	0,2 %	-4,1 %	-9,1 %
Εξακριβωμένες εκπομπές από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας	1 206	1 201	1 138	1 049	1 043	1 001	996	930	792
Μεταβολή από το έτος x-1		-0,5 %	-5,2 %	-7,8 %	-0,5 %	-4,1 %	-0,5 %	-6,6 %	-14,9 %
Εξακριβωμένες εκπομπές από βιομηχανικές εγκαταστάσεις	698	666	770	765	760	750	759	753	738
Μεταβολή από το έτος x-1		-4,6 %	15,6 %	-0,7 %	-0,7 %	-1,3 %	1,3 %	-0,8 %	-1,9 %
Ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ στην ΕΕ27 + ΗΒ	1,8 %	-0,4 %	0,3 %	1,7 %	2,4 %	2,0 %	2,6 %	2,0 %	1,5 %

Πηγή: EUTL, στοιχεία για το ΑΕΠ όπως αναφέρονται στην Eurostat (κωδικός πίνακα: tec00115, προσπελάστηκε τον Ιούλιο του 2020). Οι εξακριβωμένες εκπομπές από τις αεροπορικές μεταφορές αναφέρονται χωριστά στο κεφάλαιο 4.

Μια ανάλυση των εξακριβωμένων μη ανθρακούχων εκπομπών του ΣΕΔΕ από εγκαταστάσεις ανά είδος αερίου του θερμοκηπίου (N_2O και PFC) παρουσιάζεται στον πίνακα 4.1 στο προσάρτημα 4 του παραρτήματος.

Ο αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής που ακυρώθηκαν σε εθελοντική βάση ανήλθε σε 33 498 το 2019. Συνολικά, έως τον Ιούνιο του 2020 είχαν καταγραφεί εθελοντικές ακυρώσεις 372 840 δικαιωμάτων εκπομπής. Οι περισσότερες ακυρώσεις μεταξύ 2013 και Ιουνίου 2020 πραγματοποιήθηκαν από κατόχους λογαριασμών στα μητρώα του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γερμανίας, της Σουηδίας, της Νορβηγίας και των Κάτω Χωρών.

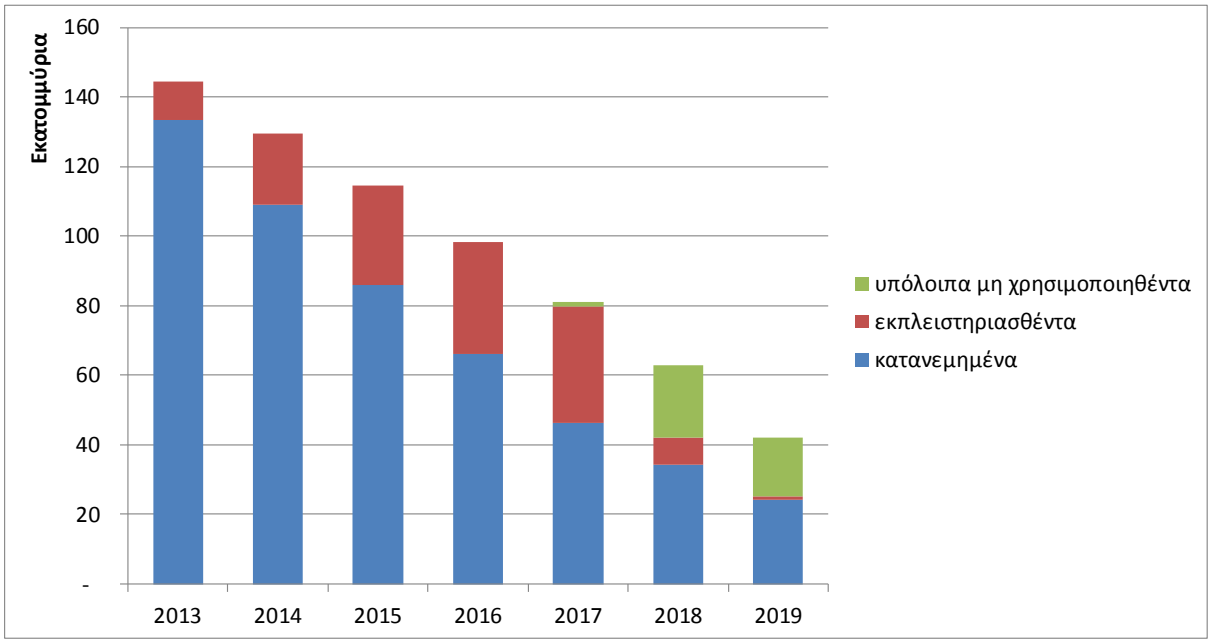
3.3. Εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης

Κατά την έναρξη της 3ης περιόδου το 2013, το ΣΕΔΕ της ΕΕ χαρακτηριζόταν από μεγάλη δομική ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δικαιωμάτων εκπομπής, η οποία αντιστοιχούσε σε 2,1 δισεκατομμύρια δικαιώματα. Για την αντιμετώπιση της διαρθρωτικής ανισορροπίας, το 2015 δημιουργήθηκε ένα αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς

(ΑΣΑ) με στόχο να αυξηθεί η ευελιξία της προσφοράς δικαιωμάτων εκπομπής σε πλειστηριασμό. Το ΑΣΑ τέθηκε σε λειτουργία το 2019.

Το 2018 το πλεόνασμα ανήλθε σε 1,65 δισεκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής, ενώ το 2019 το επίπεδό τους ήταν σημαντικά χαμηλότερο, 1,385 δισεκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής. Στο διάγραμμα 5 παρουσιάζεται η εξέλιξη του πλεονάσματος της ευρωπαϊκής αγοράς άνθρακα έως το τέλος του 2019.

Διάγραμμα 5: Εξέλιξη του πλεονάσματος της ευρωπαϊκής αγοράς άνθρακα την περίοδο 2013-2019

Πηγή: ΓΔ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΣΕΔΕ της ΕΕ[61] επήλθαν σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία του ΑΣΑ, όπως επισημαίνεται στο πλαίσιο κειμένου κατωτέρω.

[61] Οδηγία (ΕΕ) 2018/410 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ με σκοπό την ενίσχυση οικονομικά αποδοτικών μειώσεων των εκπομπών και την προώθηση επενδύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814, (ΕΕ L 76 της 19.3.2018, σ. 3)· διατίθεται στη διεύθυνση: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.076.01.0003.01.ELL&toc=OJ:L:2018:076:TOC.

Μια βασική έννοια για τη λειτουργία του ΑΣΑ είναι ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία (ΣΑΔΚ). Δικαιώματα εκπομπής θα προστίθενται στο αποθεματικό όταν ο ΣΑΔΚ υπερβαίνει ένα προκαθορισμένο ανώτατο όριο (833 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής) και θα απελευθερώνονται από το αποθεματικό όταν ο αριθμός είναι χαμηλότερος από ένα προκαθορισμένο κατώτατο όριο (κάτω των 400 εκατομμυρίων δικαιωμάτων εκπομπής)*. Συνεπώς, το ΑΣΑ απορροφά ή απελευθερώνει δικαιώματα εκπομπής εάν ο αριθμός των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία βρίσκεται εκτός ενός προκαθορισμένου εύρους. Τα παρακρατηθέντα και τα λεγόμενα μη κατανεμημένα** δικαιώματα εκπομπής θα μεταφέρονται επίσης στο αποθεματικό. Από το 2023 δεν θα ισχύουν πλέον τα δικαιώματα εκπομπής που τηρούνται στο ΑΣΑ και υπερβαίνουν τις ποσότητες του προηγούμενου έτους που τέθηκαν σε πλειστηριασμό.

Ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία υπολογίζεται για τον προσδιορισμό της απορρόφησης και της απελευθέρωσης στο ΑΣΑ με βάση τον ακόλουθο τύπο:

ΣΑΔΚ = προσφορά – (ζήτηση + δικαιώματα εκπομπής στο ΑΣΑ)

Τα στοιχεία της προσφοράς και της ζήτησης που χρησιμοποιούνται στον ανωτέρω τύπο περιγράφονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ΣΑΔΚ, η οποία δημοσιεύεται κάθε χρόνο έως τις 15 Μαΐου***.

* Ή όταν λαμβάνονται μέτρα βάσει του άρθρου 29α της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ.

*** Μη κατανεμημένα δικαιώματα είναι τα δικαιώματα εκπομπής που δεν κατανέμονται σύμφωνα με το άρθρο 10α παράγραφος 7 της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ, δηλ. τα δικαιώματα εκπομπής που απομένουν στο απόθεμα για τους νεοεισερχομένους και που προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 10α παράγραφοι 19 και 20, δηλαδή δικαιώματα εκπομπής που προβλέπονται για δωρεάν κατανομή σε εγκαταστάσεις, τα οποία όμως παραμένουν μη κατανεμημένα λόγω (μερικής) παύσης λειτουργίας ή σημαντικών μειώσεων της παραγωγικής ικανότητας. Τα de facto «μη κατανεμημένα» δικαιώματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του σχετικού συντελεστή διαρροής άνθρακα σε τομείς που δεν συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο της διαρροής άνθρακα κατά την τρέχουσα περίοδο, καθώς και οποιαδήποτε δικαιώματα δεν έχουν κατανεμηθεί βάσει του άρθρου 10γ της οδηγίας για το ΣΕΔΕ, δεν προβλέπεται να τοποθετούνται στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 3 της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814. Συνεπώς, τα δικαιώματα αυτά δεν καλύπτονται [ανατρέξτε στη σ. 225 της εκτίμησης επιπτώσεων (SWD(2015) 135 final) που συνοδεύει την πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ του 2015].

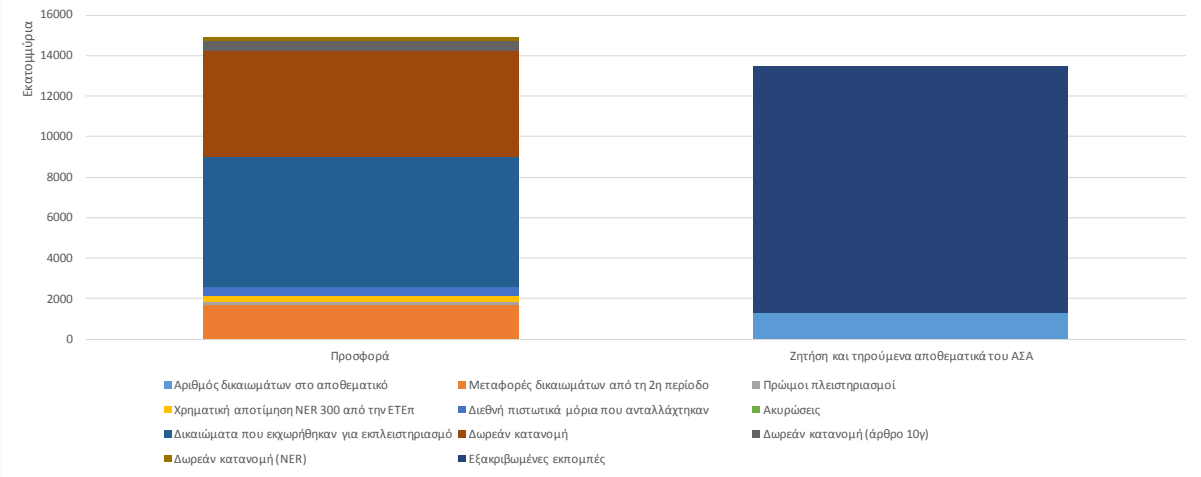
***Βλ. τελευταία ανακοίνωση σχετικά με τον ΣΑΔΚ που δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2020: C(2020) 2835 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2020_2835_en.pdf

Η έκθεση για την αγορά άνθρακα επιτρέπει την ενοποίηση των δεδομένων της προσφοράς και της ζήτησης που δημοσιεύονται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων οι οποίες απορρέουν από την οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ και τις εκτελεστικές της διατάξεις.

Στο διάγραμμα 6 παρουσιάζεται η σύνθεση της προσφοράς και της ζήτησης το 2019. Τα σχετικά δεδομένα δημοσιεύτηκαν επίσης στο πλαίσιο της τέταρτης ανακοίνωσης για τον

συνολικό αριθμό των δικαιωμάτων εκπομπής σε κυκλοφορία (ΣΑΔΚ) για τους σκοπούς του ΑΣΑ[62].

Διάγραμμα 6: Σύνθεση σωρευτικής προσφοράς και ζήτησης (σε εκατ. δικαιώματα εκπομπής) έως το τέλος του 2019

Πηγή: ΓΔ Δράσης για το Κλίμα

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την έναρξη λειτουργίας του ΑΣΑ το 2019, η Επιτροπή δημοσιεύει τακτικά από τα μέσα Μαΐου του 2017[63] τον ΣΑΔΚ για το προηγούμενο έτος. Τον Μάιο του 2020 δημοσιεύτηκε για τέταρτη φορά ο ΣΑΔΚ, ο οποίος ανέρχεται σε 1 385 496 166 δικαιώματα[64]. Η δημοσίευση του 2020 θα συνεχίσει να οδηγεί στην τοποθέτηση δικαιωμάτων εκπομπής στο ΑΣΑ, μειώνοντας τις ποσότητες που θα τεθούν σε πλειστηριασμό το 2020 και το 2021.

Επομένως, βάσει του ΣΑΔΚ του 2019 και του 2020 και της αναθεωρημένης νομοθεσίας, οι ποσότητες των πλειστηριασμών το 2020 μειώθηκαν κατά σχεδόν 375 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής (ή σχεδόν 35 %). Οι ποσότητες των πλειστηριασμών το 2021 θα μειωθούν επίσης σύμφωνα με την ίδια προσέγγιση. Στο προσάρτημα 7 παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις συνεισφορές στο ΑΣΑ ανά κράτος μέλος για ολόκληρο το 2020.

Το 2021 η Επιτροπή θα προβεί στην πρώτη επανεξέταση του ΑΣΑ. Η απόφαση για το ΑΣΑ απαιτεί τη διενέργεια επανεξέτασης τρία έτη μετά την έναρξη της λειτουργίας του (δηλαδή στο τέλος του 2021). Η επανεξέταση θα πραγματοποιηθεί στο ευρύτερο πλαίσιο

[62] C(2020) 2835 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2020_2835_en.pdf
[63] C(2017) 3228 final, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0513(01)&from=EL
[64] C(2020) 2835 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2020_2835_en.pdf

αναθεώρησης του ΣΕΔΕ της ΕΕ υπό το πρίσμα του στόχου της ΕΕ για αυξημένες μειώσεις των εκπομπών για το 2030, η οποία έχει προγραμματιστεί για τον Ιούνιο του 2021. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει το ΑΣΑ βάσει ανάλυσης σχετικά με την εύρυθμη λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς άνθρακα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στο ποσοστό απορρόφησης στο ΑΣΑ, στην αριθμητική τιμή του ορίου και στον αριθμό δικαιωμάτων που θα απελευθερωθούν από το αποθεματικό, και ερευνώντας επίσης τον αντίκτυπο του αποθεματικού στην ανάπτυξη, στην απασχόληση, στη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και στον κίνδυνο διαρροής άνθρακα.

4. ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Ο κλάδος των αεροπορικών μεταφορών περιλαμβάνεται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ από το 2012. Η αρχική νομοθεσία κάλυπτε όλες τις πτήσεις εντός και εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Ωστόσο, η ΕΕ περιόρισε προσωρινά τις υποχρεώσεις στις πτήσεις επιβατών αεροπορικών εταιρειών κάθε εθνικότητας εντός του ΕΟΧ, προκειμένου να στηρίξει την ανάπτυξη ενός παγκόσμιου μέτρου από τον Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ) για τη μείωση των εκπομπών από τις αεροπορικές μεταφορές.

Τον Οκτώβριο του 2016 η συνέλευση του ΔΟΠΑ ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με το σύστημα αντιστάθμισης και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation/CORSIA), το οποίο θα αρχίσει να ισχύει το 2021. Το CORSIA είναι ένα σύστημα αντιστάθμισης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με στόχο τη σταθεροποίηση των καθαρών εκπομπών από τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές στα επίπεδα του 2020 μέσω της αγοράς και ακύρωσης διεθνών πιστωτικών μορίων. Δεδομένης της εξέλιξης αυτής, η οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ τροποποιήθηκε το 2017 ώστε να παραταθεί το πεδίο εφαρμογής εντός του ΕΟΧ για τις αεροπορικές μεταφορές έως το 2023.

Το ΣΕΔΕ της ΕΕ για τις αεροπορικές μεταφορές καλύπτει τις πτήσεις σε δρομολόγια μεταξύ αεροδρομίων που βρίσκονται στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) και διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των αεροπορικών εταιρειών στα αεροπορικά δρομολόγια. Επιπλέον, η οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ προβλέπει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τους πιθανούς τρόπους ενσωμάτωσης του συστήματος CORSIA στο δίκαιο της ΕΕ μέσω αναθεώρησης της οδηγίας. Εκτός εάν αναθεωρηθεί με ενεργό τρόπο, η παρέκκλιση από το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ λήγει στα τέλη του 2023, οπότε το ΣΕΔΕ θα καλύπτει εκ νέου όλες τις πτήσεις που αναχωρούν (και, εκτός εάν εξαιρούνται, αφικνούνται) στον ΕΟΧ.

Το 2019 εκχωρήθηκαν δικαιώματα εκπομπής σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής εντός του ΕΟΧ. Η δωρεάν κατανομή ανήλθε σε αριθμό λίγο μεγαλύτερο από 32,4 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής. Ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει τη δωρεάν κατανομή (ελαφρώς άνω

των 31,3 εκατομμυρίων δικαιωμάτων εκπομπής) και σχεδόν 1,1 εκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής που κατανεμήθηκαν από το ειδικό απόθεμα για τους νεοεισερχομένους και τους ταχέως αναπτυσσόμενους φορείς εκμετάλλευσης. Οι κατανομές από το συγκεκριμένο απόθεμα διπλασιάζονται κατά την περίοδο 2017-2020 διότι αφορούν την πλήρη περίοδο 2013-2020. Η ποσότητα των δικαιωμάτων εκπομπής που τέθηκαν σε πλειστηριασμό το 2019 ήταν περίπου 5,5 εκατομμύρια δικαιώματα. Όσον αφορά τις εξελίξεις στις εκπομπές των αεροπορικών μεταφορών, οι εξακριβωμένες εκπομπές αυξήθηκαν με βραδύτερο ρυθμό το 2019 (κατά 1 % σε σύγκριση με το 2018) και ανήλθαν σε 68,2 εκατομμύρια τόνους CO_2.

Στον πίνακα 8 παρουσιάζονται συνοπτικά οι εξακριβωμένες εκπομπές, η δωρεάν κατανομή και οι ποσότητες που τέθηκαν σε πλειστηριασμό για τον κλάδο των αεροπορικών μεταφορών από την έναρξη της 3ης περιόδου.

Πίνακας 8: Εξακριβωμένες εκπομπές και κατανομή δικαιωμάτων στον κλάδο των αεροπορικών μεταφορών (σε εκατομμύρια)

Έτος	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Εξακριβωμένες εκπομπές (σε εκατομμύρια τόνους ισοδυνάμου CO_2)	53,5	54,8	57,1	61,5	64,4	67,5	68,2	
Μεταβολή εξακριβωμένων εκπομπών στο έτος x-1		2,5 %	4,1 %	7,7 %	4,8 %	4,8 %	1 %	
Δωρεάν κατανομή (EE27 + HB + EOX)[65]	32,4	32,4	32,1	32,0	33,1	31,3	31,3[66]	31,2
Δωρεάν κατανομή από το ειδικό απόθεμα για τους νεοεισερχομένους	0	0	0	0	1,1	1,1	1,1	0,9

[65] Στα στοιχεία αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη όλες οι περιπτώσεις παύσης λειτουργίας φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών και τα δωρεάν δικαιώματα από το ειδικό απόθεμα.

[66] Λαμβάνοντας υπόψη τους αριθμούς που παρακρατήθηκαν λόγω παύσης λειτουργίας, η πραγματική κατανομή για το 2019 θα ήταν κατά 1,4 εκατ. χαμηλότερη από τον αριθμό που παρουσιάζεται. Η κατανομή για το Ηνωμένο Βασίλειο (4,31 εκατομμύρια δικαιώματα επί του συνόλου για το 2019) που ανεστάλη το 2019 λόγω των μέτρων διασφάλισης που ενέκρινε η Επιτροπή για την προστασία της περιβαλλοντικής ακεραιότητας του ΣΕΔΕ της ΕΕ ξεκίνησε εκ νέου το 2020.

και τους ταχέως αναπτυσσόμενους φορείς εκμετάλλευσης								
Ποσότητες δικαιωμάτων εκπομπής που τέθηκαν σε πλειστηριασμό	0	9,3	16,4	6,0	4,7	5,6	5,5	3,4[67]

Πηγές: EUTL, ΓΔ Δράσης για το Κλίμα, ΕΕΧ

Οι ποσότητες δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τέθηκαν σε πλειστηριασμό την περίοδο 2013-2015 αντικατοπτρίζουν την απόφαση των συννομοθετών το 2013 για «πάγωμα του χρόνου»[68] και περιορισμό των υποχρεώσεων για το κλίμα μόνο στις πτήσεις εντός του ΕΟΧ. Η συμμόρφωση για τον κλάδο των αεροπορικών μεταφορών αναβλήθηκε για το 2012 και το 2013. Συνεπώς, οι αναβληθείσες ποσότητες δικαιωμάτων εκπομπής του 2012 εκπλειστηριάστηκαν το 2014, ενώ η συμμόρφωση για τις εκπομπές από τις αεροπορικές μεταφορές για το 2013 και το 2014 πραγματοποιήθηκε μεταξύ Ιανουαρίου και Απριλίου του 2015.

Η ένταξη του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών στο ΣΕΔΕ της ΕΕ είχε σημαντικό αντίκτυπο στις περιβαλλοντικές επιδόσεις του συστήματος στο σύνολό του. Κατά την 3η περίοδο, έως το 2019, οι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών παρέδωσαν 296 εκατ. δικαιώματα εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών και 127 εκατ. γενικά δικαιώματα εκπομπής, εκ των οποίων τα τελευταία αντιπροσωπεύουν τη συμβολή του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών στη συνολική αυστηρότητα του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

Τον Ιούνιο του 2018 ο ΔΟΠΑ εξέδωσε τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές για το σύστημα CORSIA (SARP)[69], στα οποία, καθώς και στα στοιχεία για την εφαρμογή, περιγράφεται λεπτομερώς η λειτουργία του συστήματος. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, ενώ υποστηρίζουν την επίσημη έκδοση των SARP, ακολούθησαν τις διαδικασίες του ΔΟΠΑ για την κοινοποίηση των υφιστάμενων διαφορών μεταξύ της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ και του CORSIA[70]. Οι διαφορές από άλλα κράτη δεν έχουν δημοσιευθεί ακόμη από τον ΔΟΠΑ.

Ο σημαντικός αντίκτυπος της νόσου COVID-19 στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές επηρέασε επίσης το CORSIA. Οι εκπομπές του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών το 2020 αναμένεται να μειωθούν κάτω από το 40 %, δηλαδή κάτω από τα επίπεδα του 2019. Λαμβανομένου υπόψη αυτού του αντίκτυπου, ο παγκόσμιος κλάδος των αεροπορικών μεταφορών, με την υποστήριξη πολυάριθμων χωρών που συμμετέχουν στον ΔΟΠΑ, ζήτησε και πέτυχε την τροποποίηση της γραμμής βάσης του CORSIA από τον αρχικό μέσο όρο των

[67] Έως το τέλος του Ιουνίου 2020.

[68] Απόφαση αριθ. 377/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2013, για προσωρινή παρέκκλιση από την οδηγία 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ), ΕΕ L 113 της 25.4.2013, σ. 1.

[69] https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Pages/SARPs-Annex-16-Volume-IV.aspx

[70] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32018D2027

εκπομπών της περιόδου 2019-2020 σε μέσο όρο του 2019 μόνο για την πιλοτική φάση του CORSIA. Ως εκ τούτου, οι μελλοντικές υποχρεώσεις αντιστάθμισης για τις αεροπορικές εταιρείες έχουν μειωθεί σημαντικά ή έχουν εξαλειφθεί σε σύγκριση με την αρχικά προβλεπόμενη γραμμή βάσης. Η απόφαση για το αν μόνο η γραμμή βάσης του 2019 θα παραταθεί πέραν του 2023 θα ληφθεί κατά τα επόμενα έτη.

Στο πλαίσιο της ευρύτερης δέσμης νομοθετικών μέτρων που προβλέπονται βάσει της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και με βάση την οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε το 2017[71], η Επιτροπή προετοιμάζει επί του παρόντος πρόταση για την τροποποίηση του ΣΕΔΕ της ΕΕ για τις αεροπορικές μεταφορές έως τον Ιούνιο του 2021. Η πρόταση θα είναι διττή. Θα μειώσει το ποσοστό των δικαιωμάτων που κατανέμονται δωρεάν στους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών, ώστε να μειωθούν περαιτέρω οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Θα εξετάσει επίσης τη μεταφορά του CORSIA στο δίκαιο της ΕΕ κατά τρόπο που να συνάδει με τους κλιματικούς στόχους της ΕΕ για το 2030[72]. Οι ήδη συμφωνηθείσες αναθεωρήσεις του ΣΕΔΕ της ΕΕ προβλέπουν την επέκταση του γραμμικού συντελεστή μείωσης ύψους 2,2 % στο ανώτατο όριο για τις αεροπορικές μεταφορές από την 4η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ, αρχής γενομένης από το 2021.

[71] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32017R2392&qid=1603466846387
[72] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12494-Revision-of-the-EU-Emission-Trading-System-Directive-concerning-aviation-

5. ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Βάσει της αναθεωρημένης οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων* (MiFID2), από τις 3 Ιανουαρίου 2018 τα δικαιώματα εκπομπής ταξινομούνται ως χρηματοπιστωτικά μέσα. Αυτό σημαίνει ότι οι κανόνες που εφαρμόζονται για τις παραδοσιακές χρηματοπιστωτικές αγορές [οι οποίες περιλαμβάνουν τις συναλλαγές παραγώγων άνθρακα στους κορυφαίους χώρους ή εξωχρηματιστηριακά (OTC)] ισχύουν επίσης για το τμήμα άμεσης παράδοσης της δευτερογενούς αγοράς άνθρακα (συναλλαγές δικαιωμάτων εκπομπής για άμεση παράδοση στη δευτερογενή αγορά). Με τον τρόπο αυτόν το συγκεκριμένο τμήμα τίθεται σε ισότιμη θέση με την αγορά παραγώγων σε ό,τι αφορά τη διαφάνεια, την προστασία των επενδυτών και την ακεραιότητα. Η εποπτεία στην πρωτογενή αγορά εξακολουθεί να καλύπτεται από τον κανονισμό για τους πλειστηριασμούς, εκτός των θεμάτων που συνδέονται με την κατάχρηση της αγοράς.

Βάσει διαπαραπομπών στους ορισμούς των χρηματοπιστωτικών μέσων της MiFID2, εφαρμόζονται άλλα τμήματα της νομοθεσίας για τη χρηματοπιστωτική αγορά. Αυτό συμβαίνει ιδίως στην περίπτωση του κανονισμού για την κατάχρηση της αγοράς (ΚΚΑ)**, ο οποίος καλύπτει τις συναλλαγές και τη συμπεριφορά όσον αφορά τα δικαιώματα εκπομπής, τόσο στην πρωτογενή όσο και στη δευτερογενή αγορά. Ομοίως, μια διασταυρούμενη αναφορά στη MiFID2 στην οδηγία κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες*** θα συνεπάγεται την υποχρεωτική εφαρμογή ελέγχων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη εκ μέρους των εμπόρων άνθρακα με άδειες βάσει της MiFID2 προς τους πελάτες τους στη δευτερογενή αγορά άμεσης παράδοσης για τα δικαιώματα εκπομπής. ****

* Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ.

** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ.

*** Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής.

****Οι έλεγχοι δέουσας επιμέλειας είναι ήδη υποχρεωτικοί στην πρωτογενή αγορά, καθώς και στη δευτερογενή αγορά για τα παράγωγα δικαιωμάτων εκπομπής.

Το 2019 ο αριθμός των επιλέξιμων συμμετεχόντων για υποβολή προσφορών στους πλειστηριασμούς του κοινού χώρου πλειστηριασμών συνέχισε να αυξάνεται. Ξεκινώντας με 80 συμμετέχοντες τον Ιανουάριο, το έτος έληξε με 86 επιλέξιμους υποψηφίους τον Δεκέμβριο του 2019. Οι φορείς εκμετάλλευσης παρέμειναν η κυριότερη κατηγορία επιλέξιμων συμμετεχόντων για υποβολή προσφορών στους πλειστηριασμούς (περίπου

70 %), ακολουθούμενοι από τις επιχειρήσεις επενδύσεων και τα πιστωτικά ιδρύματα (περίπου 20 %) και τα πρόσωπα που απαλλάσσονται από τις απαιτήσεις της MiFID (10 %)[73].

Βάσει των ισχυόντων κανόνων για την κατάχρηση της αγοράς, οι εθνικές αρμόδιες αρχές[74] είναι υπεύθυνες για την παρακολούθηση της αγοράς, όσον αφορά τόσο τους πλειστηριασμούς όσο και τη δευτερογενή αγορά. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι δράσεις τους συντονίζονται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), όπως ισχύει και για άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα[75].

[73] Όλα τα στοιχεία προέρχονται από μηνιαίες εκθέσεις του κοινού χώρου πλειστηριασμών (CAP2) προς την Επιτροπή.
[74] Λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες των εθνικών αρμόδιων αρχών όσον αφορά την παρακολούθηση της αγοράς διατίθενται στην έκθεση σχετικά με την αγορά άνθρακα του 2019 (COM(2019) 557 final/2), η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0557R%2801%29&qid=1603304472867
[75] Ο κατάλογος των αρμόδιων εθνικών αρχών που είναι υπεύθυνες βάσει του κανονισμού για την κατάχρηση της αγοράς διατίθεται στις ιστοσελίδες της ESMA. Ο κατάλογος των ευρωπαϊκών μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών, οι οποίες ασχολούνται με ζητήματα που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, διατίθεται στις ιστοσελίδες του Ευρωπόλ.

6. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ

Οι απαιτήσεις παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων, επαλήθευσης και διαπίστευσης (ΠΕΕΔ) στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ εναρμονίζονται στον κανονισμό για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων (ΚΠΥΕ)* και στον κανονισμό για την επαλήθευση και τη διαπίστευση (ΚΕΔ)**.

Το σύστημα παρακολούθησης του ΣΕΔΕ της ΕΕ έχει σχεδιαστεί ως προσέγγιση «δομικών στοιχείων» που επιτρέπει υψηλό βαθμό ευελιξίας ώστε οι φορείς εκμετάλλευσης να εξασφαλίζουν οικονομική αποδοτικότητα και ταυτόχρονα να επιτυγχάνεται υψηλή αξιοπιστία των δεδομένων για τις εκπομπές που παρακολουθούνται. Για τον σκοπό αυτόν επιτρέπεται η χρήση διαφόρων μεθόδων παρακολούθησης («βάσει υπολογισμού» ή «βάσει μετρήσεων», καθώς και κατ' εξαίρεση «εφεδρικές προσεγγίσεις»). Είναι δυνατός ο συνδυασμός των μεθόδων για επιμέρους τμήματα της εγκατάστασης. Για τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών, οι βασιζόμενες σε υπολογισμούς προσεγγίσεις είναι οι μόνες εφικτές, με την κατανάλωση καυσίμων να αποτελεί την κεντρική παράμετρο που πρέπει να καθορίζεται για τις πτήσεις οι οποίες καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Η απαίτηση σύμφωνα με την οποία οι εγκαταστάσεις και οι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών πρέπει να διαθέτουν εγκεκριμένο από την αρμόδια αρχή σχέδιο παρακολούθησης με βάση τον ΚΠΥΕ δεν επιτρέπει την αυθαίρετη επιλογή μεθόδων παρακολούθησης και τις χρονικές διακυμάνσεις.

Με τον ΚΕΔ για την 3η περίοδο και μετά καθιερώνεται σε ολόκληρη την ΕΕ μια εναρμονισμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διαπίστευση των ελεγκτών. Οι ελεγκτές πρέπει να είναι διαπιστευμένοι από Εθνικό Οργανισμό Διαπίστευσης (ΕΟΔ), προκειμένου να διενεργούν επαληθεύσεις σύμφωνα με τον ΚΕΔ. Αυτό το νέο ενιαίο σύστημα διαπίστευσης επιτρέπει στους ελεγκτές να ενεργούν με αμοιβαία αναγνώριση σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες, με αποτέλεσμα την πλήρη αξιοποίηση της εσωτερικής αγοράς και την εξασφάλιση επαρκούς διαθεσιμότητας συνολικά.

* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 181 της 12.7.2012, σ. 30.

** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 600/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, για την επαλήθευση των εκθέσεων που αφορούν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τα τονοχιλιόμετρα και για τη διαπίστευση των ελεγκτών σύμφωνα με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 181 της 12.7.2012, σ. 1.

6.1. Γενικές εξελίξεις

Η πείρα που έχει αποκομιστεί από την εφαρμογή του ΚΠΥΕ και του ΚΕΔ κατά την 3η περίοδο του ΣΕΔΕ αναδεικνύει την ανάγκη περαιτέρω βελτίωσης, αποσαφήνισης και απλούστευσης των κανόνων προκειμένου να προαχθεί περαιτέρω η εναρμόνιση, να μειωθεί η

διοικητική επιβάρυνση για τους φορείς εκμετάλλευσης και τις συμμετέχουσες χώρες και να ενισχυθεί περισσότερο η αποτελεσματικότητα του συστήματος.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, το 2018 πραγματοποιήθηκε η πρώτη επικαιροποίηση των δύο κανονισμών, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την 4η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ και να βελτιωθούν και να απλουστευθούν οι διαδικασίες ΠΕΕΔ. Οι αναθεωρημένες εκδόσεις του ΚΠΥΕ[76] και του ΚΕΔ[77] άρχισαν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2019. Οι εργασίες για τη δεύτερη επικαιροποίηση ξεκίνησαν τον Φεβρουάριο του 2019. Για την επικαιροποίηση των εν λόγω δύο κανονισμών πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με τις συμμετέχουσες χώρες σχετικά με ορισμένα στοχευμένα ζητήματα που δεν κατέστη δυνατόν να αντιμετωπιστούν κατά την πρώτη επικαιροποίηση, όπως η εφαρμογή της αναδιατύπωσης της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας[78]. Η συνολική διαδικασία αναθεώρησης της ΠΕΕΔ αναμένεται να ολοκληρωθεί αρκετά πριν από την έναρξη της 4ης περιόδου το 2021.

Η αποτελεσματικότητα του συστήματος συμμόρφωσης έχει βελτιωθεί από τότε που ο ΚΠΥΕ επέτρεψε στις χώρες να καταστήσουν υποχρεωτική την ηλεκτρονική υποβολή εκθέσεων. Όπως και το περασμένο έτος, 17 συμμετέχουσες χώρες ανέφεραν τη χρήση ηλεκτρονικών υποδειγμάτων ή ειδικών μορφότυπων αρχείων για τα σχέδια παρακολούθησης, τις εκθέσεις εκπομπών, τις εκθέσεις επαλήθευσης και/ή τις εκθέσεις βελτίωσης με βάση τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχει καθορίσει η Επιτροπή. 13 συμμετέχουσες χώρες ανέφεραν ότι χρησιμοποιούν κάποια μορφή αυτοματοποιημένου συστήματος ΤΠ για την υποβολή εκθέσεων στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

6.2. Εφαρμογή της παρακολούθησης

Σύμφωνα με τις εκθέσεις του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν το 2020, οι περισσότερες εγκαταστάσεις χρησιμοποιούν τη βασιζόμενη σε υπολογισμούς μεθοδολογία[79]. Μόνο 155 εγκαταστάσεις (1,5 %) σε 23 χώρες ανέφεραν ότι χρησιμοποιούν συστήματα συνεχούς μέτρησης εκπομπών, κυρίως στη Γερμανία, την Τσεχία και τη Γαλλία. Ενώ ο αριθμός των χωρών είναι ο ίδιος με το προηγούμενο έτος, συνολικά είναι λιγότερες οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν την προσέγγιση αυτή.

Μόνο 13 χώρες ανέφεραν τη χρήση της εφεδρικής προσέγγισης από 34 εγκαταστάσεις και για περίπου 3,0 εκατομμύρια τόνους CO_{2e} (σε σύγκριση με 2,6 εκατομμύρια τόνους CO_{2e} από 38 εγκαταστάσεις σε 11 χώρες κατά το προηγούμενο έτος). Μία εγκατάσταση στις Κάτω

[76] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2018/2066 της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2018, για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής, ΕΕ L 334 της 31.12.2018, σ. 1.

[77] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2018/2067 της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την επαλήθευση των δεδομένων και τη διαπίστευση των ελεγκτών σύμφωνα με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 334 της 31.12.2018, σ. 94.

[78] Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82.

[79] Ο κύριος λόγος είναι ότι η βασιζόμενη σε μετρήσεις μεθοδολογία προϋποθέτει την κινητοποίηση σημαντικών πόρων και τεχνογνωσίας για τη συνεχή μέτρηση της συγκέντρωσης των αντίστοιχων αερίων του θερμοκηπίου, που πολλοί μικρότεροι φορείς εκμετάλλευσης δεν διαθέτουν.

Χώρες είναι υπεύθυνη για το 42 % των συνολικών εκπομπών που αναφέρθηκαν σε σχέση με την εφεδρική μεθοδολογία.

Η συντριπτική πλειονότητα των εγκαταστάσεων πληρούν τις προκαθορισμένες τιμές της κατώτατης βαθμίδας βάσει του ΚΠΥΕ[80]. Μόνο 90 εγκαταστάσεις κατηγορίας Γ (έναντι 97 το προηγούμενο έτος), ήτοι το 11,8 % του συνόλου, αναφέρθηκε ότι αποκλίνουν για τουλάχιστον μία παράμετρο από την απαίτηση εφαρμογής των ανώτατων βαθμίδων για τις μείζονες ροές πηγής. Οι αποκλίσεις αυτές επιτρέπονται μόνον εάν ο φορέας εκμετάλλευσης αποδεικνύει ότι η ανώτατη βαθμίδα δεν είναι τεχνικά εφικτή ή συνεπάγεται αδικαιολόγητο κόστος. Εφόσον οι όροι αυτοί δεν ισχύουν πλέον, ο φορέας εκμετάλλευσης θα πρέπει να βελτιώσει αναλόγως το σύστημα παρακολούθησής του.

Αντιστοίχως, στις εκθέσεις που υποβλήθηκαν από 23 συμμετέχουσες χώρες αναφέρεται ότι επιτρέπουν κάποια μορφή απόκλισης από τις απαιτήσεις προκαθορισμένων τιμών του ΚΠΥΕ σε συνολικό ποσοστό 22 % των εγκαταστάσεων κατηγορίας Β, το οποίο είναι πολύ παρεμφερές με το 19 % κατά το προηγούμενο έτος και το 21 % το προπροηγούμενο έτος, γεγονός που καταδεικνύει σταθερό επίπεδο συμμόρφωσης όσον αφορά τις ανώτατες βαθμίδες.

6.3. Διαπιστευμένη επαλήθευση

Στις εκθέσεις του άρθρου 21 δεν αναφέρεται ο συνολικός αριθμός των ελεγκτών. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Συνεργασία για τη Διαπίστευση (ΕΣΔ) παρέχει κεντρικό σύνδεσμο προς τους αρμόδιους Εθνικούς Οργανισμούς Διαπίστευσης (ΕΟΔ) και τους οικείους καταλόγους διαπιστευμένων ελεγκτών για το ΣΕΔΕ της ΕΕ[81].

Η αμοιβαία αναγνώριση των ελεγκτών μεταξύ συμμετεχουσών χωρών εφαρμόζεται με επιτυχία: 28 χώρες ανέφεραν ότι στο έδαφός τους δραστηριοποιείται τουλάχιστον ένας αλλοδαπός ελεγκτής.

Διαπιστώνεται υψηλό επίπεδο συμμόρφωσης των ελεγκτών με τις διατάξεις του ΚΕΔ. Καμία χώρα δεν ανέφερε αναστολή ή ανάκληση της διαπίστευσης ελεγκτή. έναντι μίας αναστολής και τριών ανακλήσεων το 2018. Η Γερμανία ανέφερε περιορισμό της έκτασης της διαπίστευσης έξι ελεγκτών και η Πολωνία ενός ελεγκτή για το 2019, έναντι του περιορισμού της έκτασης της διαπίστευσης δύο, ενός και τριών ελεγκτών που είχαν αναφερθεί από τη Γερμανία, τη Γαλλία και την Πολωνία, αντίστοιχα, κατά το 2018. Επτά χώρες ανέφεραν περιπτώσεις καταγγελιών εις βάρος ελεγκτών κατά το τρέχον έτος (τρεις λιγότερες σε σύγκριση με το περασμένο έτος). Ο συνολικός αριθμός καταγγελιών (66) είναι κατά 7 % μικρότερος. Το 71 % των καταγγελιών αναφέρεται ότι είχε διευθετηθεί κατά τη στιγμή της αναφοράς (το περασμένο έτος το ποσοστό αυτό ανερχόταν στο 93 %). Οκτώ χώρες ανέφεραν

[80] Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής απαιτεί από όλους τους φορείς εκμετάλλευσης να πληρούν ορισμένες ελάχιστες βαθμίδες, με τις μεγαλύτερες πηγές εκπομπών να οφείλουν να πληρούν υψηλότερες βαθμίδες (με πιο αξιόπιστη ποιότητα δεδομένων), ενώ για τις μικρότερες πηγές ισχύουν λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις για λόγους οικονομικής αποδοτικότητας.

[81] Κατάλογος της ΕΣΔ με τα εθνικά σημεία πρόσβασης στους διαπιστευμένους ελεγκτές των ΕΟΔ για το ΣΕΔΕ της ΕΕ: https://european-accreditation.org/national-accreditation-bodies-having-successfully-undergone-peer-evaluation-by-ea/

ότι διαπιστώθηκαν ελλείψεις συμμόρφωσης εκ μέρους των ελεγκτών στο πλαίσιο της διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των ΕΟΔ και των αρμόδιων αρχών (έναντι δέκα το περασμένο έτος).

7. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Οι συμμετέχουσες χώρες στο ΣΕΔΕ της ΕΕ χρησιμοποιούν διαφορετικές προσεγγίσεις όσον αφορά τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή του. Σε ορισμένες χώρες εμπλέκονται πολλές τοπικές αρχές, ενώ σε άλλες ακολουθείται πολύ πιο συγκεντρωτική προσέγγιση.

Σύμφωνα με τις εκθέσεις του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν το 2020, στην εφαρμογή του ΣΕΔΕ της ΕΕ σε κάθε χώρα συμμετείχαν κατά μέσο όρο 4 αρμόδιες αρχές[82]. Όσον αφορά τον συντονισμό μεταξύ των αρχών, αναφέρθηκαν διαφορετικά εργαλεία όπως νομοθετικές πράξεις για την κεντρική διαχείριση των σχεδίων παρακολούθησης (σε 14 χώρες), δεσμευτικές οδηγίες και καθοδήγηση από κεντρική αρμόδια αρχή στις τοπικές αρχές (σε 10 χώρες) και τακτικές ομάδες εργασίας ή συνεδριάσεις μεταξύ των αρχών (σε 13 χώρες). Επτά χώρες ανέφεραν ότι δεν εφαρμόζεται κανένα τέτοιο εργαλείο(CY, IE, IS, IT, LI, LU και MT).

Όσον αφορά τα διοικητικά τέλη που χρεώνονται σε σχέση με την αδειοδότηση και την έγκριση σχεδίων παρακολούθησης, 13 χώρες —οι ίδιες με το προηγούμενο έτος— ανέφεραν το 2020 ότι δεν χρεώνουν τέλη στους φορείς εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων (CY, DE, EST, EL, IE, LI, LT, LU, LV, MT, NL, SE, SK). Οι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών δεν καταβάλλουν τέλη σε 15 χώρες (BE, CY, CZ, DE, ES, EST, EL, LI, LT, LU, LV, MT, NL, SE, SK). Οι επιβαρύνσεις διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με τη χώρα και το είδος των υπηρεσιών καθώς κυμαίνονται από 5 EUR έως 7 283,17 EUR για την αδειοδότηση και την έγκριση σχεδίων παρακολούθησης εγκαταστάσεων και από 2,19 EUR έως 2 400 EUR για την ίδια υπηρεσία για φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών.

Συνολικά, η διοικητική οργάνωση του ΣΕΔΕ των συμμετεχουσών χωρών είναι σε μεγάλο βαθμό αποτελεσματική. Η επικοινωνία και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω των δραστηριοτήτων του φόρουμ συμμόρφωσης και της ετήσιας διάσκεψης συμμόρφωσης του ΣΕΔΕ της ΕΕ, θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ενισχύονται και να ενθαρρύνονται.

[82] Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι χώρες ενδέχεται να αναφέρουν ένα σύνολο περισσότερων της μίας περιφερειακών/τοπικών αρχών ως μία αρμόδια αρχή.

8. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ

Η οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ προβλέπει χρηματική κύρωση υπό μορφή προστίμου για υπέρβαση εκπομπών ύψους 100 EUR (υποκείμενου σε τιμαριθμική αναπροσαρμογή) για κάθε τόνο εκπεμπόμενου CO_2 για τον οποίο δεν έχει επιστραφεί δικαίωμα εκπομπής εγκαίρως, καθώς και απαίτηση επιστροφής δικαιωμάτων για τις εκπομπές αυτές. Άλλες κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβάσεις στην εφαρμογή του ΣΕΔΕ της ΕΕ καθορίζονται βάσει των εθνικών διατάξεων της εκάστοτε χώρας.

Για τον κύκλο συμμόρφωσης του 2019, παρά τη δύσκολη οικονομική κατάσταση που προκάλεσε η κρίση λόγω της νόσου COVID-19, το επίπεδο συμμόρφωσης με το ΣΕΔΕ της ΕΕ παρέμεινε πολύ υψηλό: οι περισσότεροι φορείς εκμετάλλευσης, οι οποίοι καλύπτουν πάνω από το 99 % των εκπομπών από σταθερές εγκαταστάσεις, συμμορφώθηκαν με τις νομικές υποχρεώσεις τους τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2020. Οι μη συμμορφούμενες εγκαταστάσεις ήταν κατά κανόνα μικρές. Περίπου 500 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών υπέβαλαν εκθέσεις και συμμορφώθηκαν, συμπεριλαμβανομένων περισσότερων από 100 εμπορικών φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών που έχουν την έδρα τους εκτός της ΕΕ αλλά εκτελούν πτήσεις εντός του ΕΟΧ. Οι φορείς εκμετάλλευσης που δεν συμμορφώθηκαν ήταν κατά κανόνα μικρού μεγέθους ή σταμάτησαν τη λειτουργία τους το 2018.

Οι αρμόδιες αρχές εξακολουθούν να διεξάγουν διάφορους ελέγχους συμμόρφωσης στις ετήσιες εκθέσεις εκπομπών. Βάσει των εκθέσεων του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν το 2020, όλες οι συμμετέχουσες χώρες[83] ελέγχουν τις ετήσιες εκθέσεις εκπομπών των εγκαταστάσεων ως προς την πληρότητά τους (100 % των εκθέσεων, εκτός του BE 31 %, της ES 94 %, της FR 95 % και οι περισσότερες χώρες (όλες εκτός της Ουγγαρίας, της Λετονίας (και οι δύο έχουν από δύο φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών) και του Λιχτενστάιν (δεν έχει κανένα φορέα εκμετάλλευσης αεροσκαφών) ελέγχουν τις εκθέσεις των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών. Επιπλέον, από τις εκθέσεις προκύπτει ότι, κατά μέσο όρο, οι χώρες ελέγχουν περίπου το 83 % των εκθέσεων των εγκαταστάσεων ως προς τη συνέπειά τους έναντι των σχεδίων παρακολούθησης (91 % των εκθέσεων για τις αεροπορικές μεταφορές) και περίπου το 70 % των εκθέσεων των εγκαταστάσεων έναντι των δεδομένων κατανομής. Είκοσι τρεις χώρες ανέφεραν ότι διενεργούν επίσης ελέγχους διασταύρωσης με άλλα δεδομένα για τις εγκαταστάσεις και 24 χώρες για τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών.

Οι αρμόδιες αρχές σε 12 χώρες προέβησαν σε συντηρητικές εκτιμήσεις σχετικά με ελλιπή δεδομένα σε 101 περιπτώσεις εγκαταστάσεων (περίπου το 1 % του συνόλου των εγκαταστάσεων), σχεδόν διπλάσιος αριθμός σε σχέση με τα προηγούμενα τρία έτη. Η αύξηση φαίνεται να οφείλεται στον μεγαλύτερο αριθμό συντηρητικών εκτιμήσεων στις Κάτω Χώρες (51 σχετικές εγκαταστάσεις το 2019 έναντι 11 το 2018), λόγω των περισσότερων κοινοποιήσεων σφαλμάτων παρακολούθησης σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Η αναφερθείσα ποσότητα των σχετικών εκπομπών του 2019 ανήλθε σε 61,0 εκατομμύρια

[83] Η Ιταλία δεν απάντησε στη σχετική ερώτηση στην έκθεση που υπέβαλε το 2020 και, ως εκ τούτου, για την εν λόγω χώρα χρησιμοποιήθηκαν κατά προσέγγιση τα στοιχεία του προηγούμενου έτους.

τόνους CO_2 (έναντι 11,2 εκατομμυρίων τόνων CO_2 το 2018), ήτοι περίπου 4 % των συνολικών εκπομπών (έναντι 0,7 % το 2018). Η συνηθέστερη αιτιολόγηση για τις συντηρητικές εκτιμήσεις ήταν η μη πλήρης συμμόρφωση των εκθέσεων εκπομπών με τις απαιτήσεις των ΚΠΥΕ/ΚΕΔ και η έλλειψη έκθεσης εκπομπών έως τις 31 Μαρτίου.

Συντηρητικές εκτιμήσεις σχετικά με ελλιπή δεδομένα στον κλάδο των αεροπορικών μεταφορών αναφέρθηκαν από επτά χώρες για 33 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών (5,4 % του συνόλου των φορέων) και το 1,6 % των εκπομπών από τις αεροπορικές μεταφορές.

Οι έλεγχοι που διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές εξακολουθούν να είναι σημαντικοί και ως συμπλήρωμα στο έργο των ελεγκτών. Για το έτος 2019, όλες οι χώρες επιβεβαίωσαν ότι διενεργούν περαιτέρω ελέγχους στην περίπτωση των εγκαταστάσεων. Οι περισσότερες χώρες ανέφεραν ότι ακολουθούν παρόμοια προσέγγιση και για τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών (εκτός από τις HU, IT, LI και LV). Οι περισσότερες χώρες (όλες εκτός από τις EL, IT, LU και MT) ανέφεραν ότι διενήργησαν επιτόπιους ελέγχους σε εγκαταστάσεις το 2019, και σχεδόν οι μισές χώρες ανέφεραν επιτόπιους ελέγχους για τις αεροπορικές μεταφορές (όλες εκτός από τις BG, CY, CZ, EST, ES, FI, FR, EL, HU, IT, LI, LT, LU, LV, MT, NO, PT και UK).

Για το 2019 η εφαρμογή του προστίμου για υπέρβαση εκπομπών αναφέρθηκε για 25 εγκαταστάσεις σε 8 χώρες (DE 1, DK 2, ES 1, IT 4, PL 2, PT 1, RO 7 και UK 7). Όσον αφορά τις αεροπορικές μεταφορές, κυρώσεις για υπέρβαση εκπομπών αναφέρθηκαν για 34 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών (CY 1, DE 3, ES 4, IT 3, PT 11 και UK 12).

Έξι χώρες επιβεβαίωσαν την επιβολή κυρώσεων (πέραν των κυρώσεων για υπέρβαση εκπομπών) το 2019. Δεν αναφέρθηκαν ποινές φυλάκισης, αλλά επισημάνθηκε ότι επιβλήθηκαν ή επρόκειτο να επιβληθούν πρόστιμα και απεστάλησαν ή επρόκειτο να αποσταλούν οχλήσεις και προειδοποιήσεις (λόγω εκκρεμών δικαστικών διαδικασιών), συνολικού ύψους 7,8 εκατ. EUR (εκ των οποίων 0,15 εκατ. EUR για τις αεροπορικές μεταφορές).

Οι συνηθέστερες παραβάσεις που αναφέρθηκαν για το 2019 ήταν η μη υποβολή εκθέσεων για τις εξακριβωμένες ετήσιες εκπομπές εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η μη έγκαιρη κοινοποίηση προγραμματισμένων ή ουσιωδών αλλαγών της παραγωγικής ικανότητας, των επιπέδων δραστηριότητας και της λειτουργίας μιας εγκατάστασης και η μη παρακολούθηση σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο παρακολούθησης και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 601/2012.

Όπως είχε αναφερθεί το προηγούμενο έτος, η πέμπτη αξιολόγηση του κύκλου συμμόρφωσης προς το ΣΕΔΕ της ΕΕ πραγματοποιήθηκε το 2018 και το 2019, με στόχο να προσδιοριστούν ζητήματα συμμόρφωσης προς το ΣΕΔΕ της ΕΕ στο επίπεδο των συμμετεχουσών χωρών και να παρασχεθεί στήριξη στις εν λόγω χώρες ώστε να βελτιώσουν την εφαρμογή του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Η αξιολόγηση ολοκληρώθηκε το 2020 και δημοσιεύθηκε τεχνική έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα[84].

[84] https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/monitoring/docs/report_5th_compliance_en.pdf

Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, ενώ η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα της έγκρισης των σχεδίων παρακολούθησης, η επανεξέταση των ετήσιων εκθέσεων εκπομπών και των εκθέσεων επαλήθευσης, καθώς και οι επιθεωρήσεις έχουν βελτιωθεί λόγω της αυξημένης χρήσης των υποδειγμάτων και των συστημάτων ΤΠ της Επιτροπής, καθώς και των ενισχυμένων διαδικασιών των αρμόδιων αρχών, ορισμένοι τομείς ΠΕΕ εξακολουθούν να προκαλούν προβλήματα ερμηνείας και θα επωφελούνταν από ειδική κατάρτιση ή εξατομικευμένη καθοδήγηση.

Οι διαφορές ως προς την εφαρμογή από τα κράτη μέλη εντοπίζονται κυρίως στην επανεξέταση των ετήσιων εκθέσεων εκπομπών και των εκθέσεων επαλήθευσης, καθώς και στην παρακολούθηση των ζητημάτων που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια της επαλήθευσης, των διαδικασιών επιθεώρησης και της επιβολής. Παρότι οι διαφορές αυτές δεν φαίνεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ευρωστία του συστήματος ΠΕΕ, σε ορισμένους τομείς — όπως η διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών, η παρακολούθηση των συστάσεων για βελτίωση και οι διαδικασίες επιθεώρησης— μπορούν να γίνουν βελτιώσεις σε επίπεδο ΕΕ. Οι συστάσεις των κρατών μελών για βελτίωση διατυπώθηκαν σε ειδικά προσαρμοσμένα σχέδια δράσης.

Μόλις αρχίσουν να ισχύουν οι αναθεωρήσεις των κανονισμών, είναι πιθανό να επιλυθούν ορισμένοι από τους τομείς βελτίωσης που εντοπίστηκαν στην ανάλυση. Η προσαρμοσμένη επικαιροποίηση του υλικού καθοδήγησης, τα υποδείγματα και η εφαρμογή των συστάσεων που διατυπώνονται στα σχέδια δράσης των κρατών μελών μπορούν να βελτιώσουν ακόμη περισσότερο την εφαρμογή. Ειδικές συστάσεις για τον σκοπό αυτόν έχουν διατυπωθεί στην τεχνική έκθεση και στα σχέδια δράσης των κρατών μελών.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Το 2019 οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από εγκαταστάσεις που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ σημείωσαν ιστορική πτώση της τάξης του 9,1 % σε σύγκριση με το 2018. Η πτώση αυτή προήλθε κυρίως από τη μείωση της τάξης του 15 % περίπου στις εκπομπές από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, με ισχυρή διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αυξημένη χρήση φυσικού αερίου και μείωση του άνθρακα κατά περίπου 19 %. Οι εκπομπές από τη βιομηχανία σημείωσαν επίσης τη μεγαλύτερη μείωση κατά την 3η περίοδο μέχρι σήμερα, σχεδόν 2 %. Ωστόσο, οι εξακριβωμένες εκπομπές από τις αεροπορικές μεταφορές συνέχισαν να αυξάνονται, αν και κατά πολύ μικρότερη ποσότητα σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (1 % πάνω από το 2018).

Οι νομοθετικές τροποποιήσεις που συμφωνήθηκαν τα τελευταία έτη για την ενίσχυση του ΣΕΔΕ και την αντιμετώπιση του πλεονάσματος δικαιωμάτων εκπομπής εξακολουθούν να αποφέρουν θετικά αποτελέσματα. Ο δείκτης πλεονάσματος του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2020 για τέταρτη φορά και κατέδειξε ότι το πλεόνασμα μειώθηκε σε περίπου 1,39 δισεκατομμύρια δικαιώματα εκπομπής. Με βάση το πλεόνασμα και την αναθεωρημένη νομοθεσία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ για την 4η περίοδο, οι πλειστηριασμοί το 2020 μειώθηκαν κατά σχεδόν 40 % (περίπου 375 εκατομμύρια

δικαιώματα). Οι ποσότητες των πλειστηριασμών το 2021 θα μειωθούν επίσης με αντίστοιχο τρόπο.

Παρά τη δύσκολη οικονομική κατάσταση στην οποία περιήλθαν η βιομηχανία και ο κλάδος των αεροπορικών μεταφορών ως αποτέλεσμα της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, η τιμή του άνθρακα παρέμεινε σταθερή μεταξύ Ιανουαρίου 2019 και τέλους Ιουνίου 2020, με σύντομη εξαίρεση τους μήνες Μάρτιο/Απρίλιο. Τα συνολικά έσοδα που προέκυψαν από το ΣΕΔΕ της ΕΕ από τους πλειστηριασμούς που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 2012 και 30ής Ιουνίου 2020 υπερέβησαν τα 57 δισ. EUR, ενώ τα συνολικά έσοδα για τα κράτη μέλη υπερέβησαν τα 14 δισ. EUR το 2019 και τα 7,9 δισ. EUR το πρώτο εξάμηνο του 2020. Μεγάλο μέρος αυτών των εσόδων χρησιμοποιείται από τα κράτη μέλη για την ανάληψη δράσεων για το κλίμα.

Επιπλέον, παρά τις εξαιρετικές περιστάσεις που επικράτησαν το 2020, το επίπεδο συμμόρφωσης με το ΣΕΔΕ της ΕΕ για το 2019 παρέμεινε πολύ υψηλό: οι περισσότεροι φορείς εκμετάλλευσης, οι οποίοι καλύπτουν πάνω από το 99 % των εκπομπών από σταθερές εγκαταστάσεις, συμμορφώθηκαν με τις νομικές υποχρεώσεις τους. Τόσο για τις σταθερές εγκαταστάσεις όσο και για τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών, οι μη συμμορφούμενοι φορείς εκμετάλλευσης ήταν κατά κανόνα μικροί. Η αρχιτεκτονική του ΣΕΔΕ της ΕΕ παρέμεινε εύρωστη και η διοικητική οργάνωση σε όλα τα κράτη μέλη αποδείχθηκε αποτελεσματική.

Κατά τα επόμενα έτη, στο πλαίσιο της ευρύτερης δέσμης νομοθετικών μέτρων που προβλέπονται βάσει της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, το ΣΕΔΕ θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ουσιαστικών αναθεωρήσεων όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του και τις απαιτήσεις για τις αεροπορικές μεταφορές, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στο αυξημένο επίπεδο κλιματικής φιλοδοξίας της ΕΕ. Το 2021 θα είναι το πρώτο έτος εφαρμογής της 4ης περιόδου του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Η επόμενη έκθεση για την αγορά άνθρακα, η οποία προβλέπεται να δημοσιευθεί στα τέλη του 2021, θα παράσχει επισκόπηση του συνόλου της εφαρμογής του ΣΕΔΕ κατά την 3η περίοδο. Θα παράσχει επίσης μια πρώτη εικόνα της λειτουργίας του ΣΕΔΕ της ΕΕ κατά την 4η περίοδο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προσάρτημα 1

Πίνακας 1.1: Αριθμός δωρεάν δικαιωμάτων που κατανεμήθηκαν για τον εκσυγχρονισμό του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας[85]

Κράτος μέλος	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
BG	11 009 416	9 779 243	8 259 680	6 593 238	3 812 436	2 471 297	1 948 441
CY	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657	575 789
CZ	25 285 353	22 383 398	20 623 005	15 831 329	11 681 994	7 661 840	3 830 905
EST	5 135 166	4 401 568	3 667 975	2 934 380	2 055 614	38 939	19 471
HU[86]	7 047 255	ά.α.	ά.α.	ά.α.	ά.α.	ά.α.	ά.α.
LT	322 449	297 113	269 475	237 230	200 379	158 922	94 432
PL[87]	65 992 703	52 920 889	43 594 320	31 621 148	21 752 908	31 942 281	16 912 108
RO	15 748 011	8 591 461	9 210 797	7 189 961	6 222 255	3 778 439	1 723 016

[85] Ο αριθμός των δικαιωμάτων του άρθρου 10γ που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον πίνακα μπορεί να περιλαμβάνει δικαιώματα που εκχωρήθηκαν με καθυστέρηση για προηγούμενα έτη. Στην περίπτωση αυτή, τα σχετικά ποσά ανά έτος αποτυπώνονται στο EUTL.

[86] Η HU έκανε χρήση της παρέκκλισης του άρθρου 10γ μόνο το 2013.

[87] Τα τελικά αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την κατανομή για την Πολωνία θα είναι διαθέσιμα στην έκθεση του επόμενου έτους, εν αναμονή της οριστικοποίησης όλων των αιτήσεων κατανομής.

Σύνολο	133 059 430	100 568 867	87 532 554	65 990 706	46 985 124	46 987 375	25 104 162

Πηγή: ΓΔ Δράσης για το Κλίμα

Πίνακας 1.2: Μέγιστος αριθμός δωρεάν δικαιωμάτων ανά έτος δυνάμει της παρέκκλισης από τους πλήρεις πλειστηριασμούς για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας

Κράτος μέλος	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**Σύνολο**
BG	13 542 000	11 607 428	9 672 857	7 738 286	5 803 714	3 869 143	1 934 571	54 167 999
CY	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657	575 789	10 975 978
CZ	26 916 667	23 071 429	19 226 191	15 380 953	11 535 714	7 690 476	3 845 238	107 666 668
EST	5 288 827	4 533 280	3 777 733	3 022 187	2 266 640	1 511 093	755 547	21 155 307
HU	7 047 255	0	0	0	0	0	0	7 047 255
LT	582 373	536 615	486 698	428 460	361 903	287 027	170 552	2 853 628
PL	77 816 756	72 258 416	66 700 076	60 030 069	52 248 393	43 355 049	32 238 370	404 647 129
RO	17 852 479	15 302 125	12 751 771	10 201 417	7 651 063	5 100 708	2 550 354	71 409 917
Σύνολο	151 565 434	129 504 488	114 522 628	98 384 792	81 126 965	62 749 153	42 070 421	679 923 881

Πηγή: ΓΔ Δράσης για το Κλίμα

Πίνακας 1.3: Αριθμός μη χρησιμοποιηθέντων δωρεάν δικαιωμάτων δυνάμει της παρέκκλισης του άρθρου 10γ που έχουν τεθεί ή προγραμματίζεται να τεθούν σε πλειστηριασμό την περίοδο 2013-2021[88]

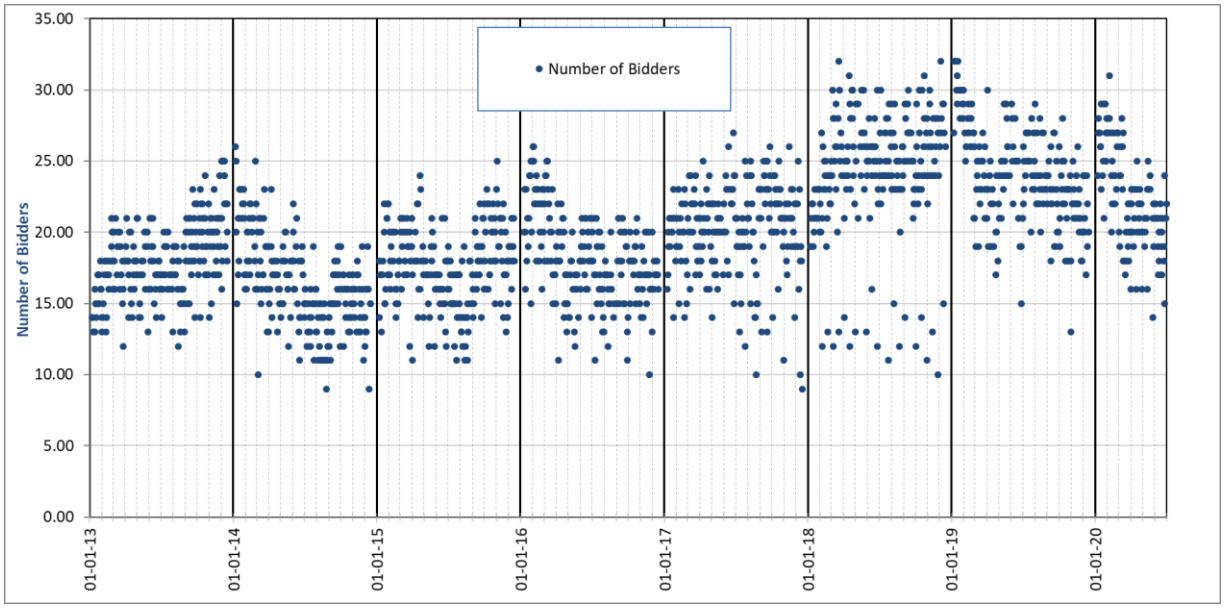
Κράτος μέλος	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
BG	5 444 169	1 461 360	920 823	604 908	1 386 372	0	476 621
CY	0	0	0	0	0	0	0
CZ	0	90 694	77 741	66 740	54 550	80 295	0
EST	0	188 682	134 897	1 767 499	761 088	50 026	0
LT	259 924	0	456 725	191 229	161 522	128 105	76 120
PL	1 196	0	7 491	0	55 800 000	49 520 000	34 501 299[89]
RO	2 104 468	6 710 664	3 540 974	3 011 456	0	0	827 338
HU	0	0	0	0	0	0	0

Προσάρτημα 2

Διάγραμμα 2.1: Αριθμός προσφερόντων στους πλειστηριασμούς γενικών δικαιωμάτων εκπομπής από το 2013 έως τις 30 Ιουνίου 2020

[88] Το 2013 και το 2014 δεν τέθηκαν σε πλειστηριασμό μη χρησιμοποιηθέντα δικαιώματα του άρθρου 10γ.

[89] Τα τελικά αριθμητικά στοιχεία για την Πολωνία θα είναι διαθέσιμα στην έκθεση του επόμενου έτους, εν αναμονή της οριστικοποίησης όλων των αιτήσεων κατανομής.

Πηγή: EEX

- Αριθμός προσφερόντων

Πίνακας 2.1: Έσοδα των κρατών μελών και του Ηνωμένου Βασιλείου από τους πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπής που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2012 – 30 Ιουνίου 2020 (σε εκατ. EUR)[90]

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Γενικά (πρώιμοι πλειστηριασμοί)	Αεροπορικές μεταφορές (πρώιμοι πλειστηριασμοί)	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές
AT	11,05	0,00	55,75	0,00	52,17	1,18	76,24	2,36	58,81	0,65	78,74	0,69	208,20	2,16	180,94	2,89	82,07	1,50
BE	0,00	0,00	114,99	0,00	95,03	2,05	138,96	2,69	107,14	0,74	143,52	0,79	379,00	2,47	353,47	3,30	160,28	1,70
BG	22,14	0,00	52,63	0,00	36,19	0,22	120,91	0,91	85,08	0,25	130,15	0,27	367,34	0,83	439,19	1,11	205,96	0,58
CY	1,58	0,00	0,35	0,00	0,43	0,30	0,00	1,42	0,00	0,39	6,15	0,41	24,66	1,30	24,4	1,74	17,03	0,91
HR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	86,40	0,49	20,09	0,16	26,97	0,18	70,96	0,55	71,97	0,74	32,52	0,37
CZ	0,00	0,00	0,00	0,00	55,24	0,47	110,30	1,20	117,63	0,33	199,43	0,35	583,33	1,10	628,94	1,46	329,84	0,75
DE	166,18	17,52	791,25	0,00	749,97	0,00	1093,31	16,87	845,74	4,65	1141,74	5,07	2565,34	16,31	3146,14	17,89	1149,91	0,00
DK	1,07	0,00	56,06	0,00	46,93	1,16	68,64	2,71	52,93	0,74	70,93	0,79	187,32	2,48	162,78	3,31	73,56	1,70
EST	0,00	0,00	18,07	0,00	7,41	0,04	21,13	0,15	23,57	0,04	39,31	0,05	139,89	0,14	142,65	0,20	65,81	0,08
EL	14,84	0,00	147,64	0,00	129,97	1,10	190,17	4,99	146,68	1,37	196,57	1,46	518,96	4,57	503,34	6,11	229,19	3,16
ES	68,53	0,00	346,11	0,00	323,53	6,56	473,20	16,32	364,97	4,48	488,78	4,77	1291,07	14,97	1225,22	19,97	555,93	10,31
FI	13,28	0,00	66,97	0,00	62,68	0,81	91,64	2,13	70,63	0,58	94,64	0,62	249,84	1,96	217,35	2,60	98,33	1,33
FR	43,46	0,00	219,25	0,00	205,29	10,05	299,94	12,18	231,34	3,35	309,85	3,55	818,40	11,16	711,64	14,89	322,10	7,69
HU	3,99	0,00	34,59	0,00	56,21	0,29	82,28	0,99	63,43	0,27	84,94	0,29	224,48	0,91	226,8	1,21	102,98	0,62
IE	0,00	0,00	41,68	0,00	35,11	0,87	51,32	2,15	39,54	0,59	52,93	0,63	140,10	1,97	121,64	2,62	54,97	1,37
IT	76,50	0,00	385,98	0,00	361,25	5,24	528,00	14,41	407,23	3,96	545,44	4,21	1440,10	13,22	1271,35	17,64	576,06	9,11

[90] Πηγή: ΕΕΧ

LT	3,29	0,00	19,98	0,00	17,28	0,06	28,13	0,29	20,76	0,08	31,43	0,09	80,11	0,25	83,69	0,35	39,49	0,17
LU	0,74	0,00	4,97	0,00	4,52	0,63	6,62	0,22	5,08	0,06	6,81	0,07	18,09	0,20	16,79	0,28	7,74	0,17
LV	2,13	0,00	10,79	0,00	10,08	0,14	14,76	0,53	11,36	0,15	15,24	0,15	40,20	0,49	41,92	0,66	18,58	0,33
MT	0,27	0,00	4,47	0,00	3,81	0,10	5,62	0,57	4,30	0,16	5,78	0,17	15,19	0,52	15,21	0,71	6,97	0,37
NL	25,61	0,00	134,24	0,00	125,63	5,47	183,57	3,68	141,59	1,01	189,63	1,07	500,84	3,37	435,64	4,50	197,44	2,33
PL	0,00	0,00	244,02	0,00	78,01	0,00	129,84	2,98	135,57	0,58	505,31	0,69	1209,98	1,59	2545,94	2,89	1384,13	4,38
PT	10,65	0,00	72,78	0,00	65,82	1,27	96,32	2,89	74,29	0,79	99,50	0,85	262,96	2,65	253,58	3,53	115,37	1,83
RO	39,71	0,00	122,74	0,00	97,57	0,32	193,62	1,60	193,56	0,44	260,29	0,47	717,64	1,45	747,87	1,95	369,33	1,00
SE	7,07	0,00	35,67	0,00	33,34	1,02	48,79	3,63	37,61	1,00	50,45	1,06	132,98	3,34	124,1	4,43	56,52	2,29
SI	3,51	0,00	17,74	0,00	16,59	0,05	24,28	0,14	18,70	0,04	25,05	0,04	66,19	0,12	65,14	0,16	29,42	0,08
SK	12,19	0,00	61,70	0,00	57,59	0,04	84,31	0,20	64,99	0,06	87,01	0,06	229,74	0,18	244,47	0,24	111,50	0,12
UK	75,74	0,00	409,63	0,00	387,42	14,08	567,72	18,54	418,96	5,37	604,02	5,30	1607,32	0,00	0	0	1043,32	0,83
ΣΥΝΟΛ	**603,52**	**17,53**	**3550,73**	**0,00**	**3115,11**	**53,53**	**4815,97**	**117,26**	**3761,57**	**32,28**	**5490,60**	**34,14**	**14090,23**	**90,27**	**14002,17**	**117,37**	**7436,36**	**55,11**

Πίνακας 2.2: Έσοδα των χωρών του ΕΟΧ από τους πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπής που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2019 – 30 Ιουνίου 2020 (σε εκατ. EUR)[91]

	2019		2020	
	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές	Γενικά	Αεροπορικές μεταφορές
IS	23,91	1,86	16,26	1,66
LI	0,52	0	0,47	0,00
NO	476,78	18,24	332,17	15,84
ΣΥΝΟΛΟ	**501,21**	**20,1**	**348,90**	**17,51**

Προσάρτημα 3

Πίνακας 3.1: Σύνοψη της ανταλλαγής διεθνών πιστωτικών μορίων έως τον Ιούνιο του 2020[92]

Διεθνή πιστωτικά μόρια που ανταλλάχτηκαν έως το τέλος Ιουνίου 2020	εκατομμύρια	ποσοστά	Διεθνή πιστωτικά μόρια που ανταλλάχτηκαν έως το τέλος Ιουνίου 2020	εκατομμύρια	ποσοστά
CER	**288,86**	**60,06 %**	**ERU**	**192,07**	**39,94 %**
Κίνα	213,31	73,85	Ουκρανία	147,69	76,89 %
Ινδία	20,30	7,03	Ρωσία	32,06	16,69 %
Ουζμπεκιστάν	10,17	3,52	Πολωνία	2,82	1,46 %
Βραζιλία	6,00	2,08	Γερμανία	1,65	0,85 %
Βιετνάμ	3,71	1,28	Γαλλία	1,24	0,64 %
Χιλή	3,21	1,11	Βουλγαρία	0,50	0,26 %
Μεξικό	3,17	1,10	Άλλες	6,11	3,21 %
Κορέα	2,93	1,01			
Άλλες	26,06	9,02			
ΣΥΝΟΛΟ CER και ERU	**480,94**	**100 %**			

Πηγή: EUTL

Πίνακας 3.2: Σύνοψη της ανταλλαγής διεθνών πιστωτικών μορίων έως τον Ιούνιο του 2020 ανά είδος εγκατάστασης

Διεθνή πιστωτικά μόρια που ανταλλάχτηκαν έως το τέλος Ιουνίου 2020:	CER σε εκατομμύρια	ERU σε εκατομμύρια

[91] Πηγή: ΕΕΧ

[92] Οι ανταλλαγές στο ΗΒ που ανεστάλησαν το 2019 λόγω των μέτρων διασφάλισης που θεσπίστηκαν για την προστασία της περιβαλλοντικής ακεραιότητας του ΣΕΔΕ της ΕΕ ξεκίνησαν εκ νέου το 2020.

Σταθερές εγκαταστάσεις	282,54	191,25
Φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών	6,32	0,82
ΣΥΝΟΛΟ	**288,86**	**192,07**

Πηγή: EUTL

Προσάρτημα 4

Πίνακας 4.1 Εξακριβωμένες μη ανθρακούχες εκπομπές του ΣΕΔΕ από εγκαταστάσεις ανά είδος αερίου του θερμοκηπίου την περίοδο 2013-2019 (σε εκατομμύρια τόνους)[93]

	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
PFCs	0,40	0,74	0,58	0,64	0,51	0,64	0,57
N_2O	2,48	5,48	5,31	4,62	4,92	4,108	3,68

Πηγή: EUTL

Προσάρτημα 5

Πίνακας 5.1: Επιλεγμένες προδικαστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου της ΕΕ σχετικά με τη λειτουργία του ΣΕΔΕ της ΕΕ την περίοδο μεταξύ Ιουλίου 2019 και Ιουνίου 2020

Στοιχεία αναφοράς της υπόθεσης	**Σχετική νομοθεσία**	**Διάδικοι**	**Αντικείμενο της υπόθεσης**	**Ημ/νία**	**Απάντηση του Δικαστηρίου**
Υπόθεση C- 189/19	Απόφαση 2011/278 της Επιτροπής	Spenner GmbH & Co. KG/DE	Η Spenner Gmbh επιθυμούσε να λάβει μεγαλύτερη δωρεάν κατανομή για την 3η περίοδο του ΣΕΔΕ (2013-2020), υποστηρίζοντας ότι η αρμόδια γερμανική αρχή δεν της παρείχε επαρκή δωρεάν κατανομή λόγω εσφαλμένης ερμηνείας της απόφασης 2011/278/ΕΕ της Επιτροπής, ιδίως του άρθρου 9 που αφορά τα ιστορικά επίπεδα δραστηριότητας.	14.5.2020	Το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 9 παράγραφος 9 της απόφασης 2011/278 δεν έχει εφαρμογή στη σημαντική αύξηση της παραγωγικής ικανότητας μιας εν λειτουργία εγκατάστασης, η οποία επήλθε πριν από την περίοδο αναφοράς που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 της εν λόγω απόφασης, και ότι το άρθρο 9 παράγραφος 1 της απόφασης 2011/278 δεν

[93] Για ορισμένες εγκαταστάσεις, οι εκπομπές N_2O ή PFC ενδέχεται να μην έχουν υποβληθεί χωριστά στο ενωσιακό μητρώο, αλλά να έχουν υποβληθεί οι συνολικές εκπομπές σε τόνους ισοδύναμου CO_2. Στα στοιχεία που παρουσιάζονται στον πίνακα αποτυπώνονται οι εκπομπές ανά αέριο του θερμοκηπίου, όπως περιλαμβάνονται στο ενωσιακό μητρώο. Οι εκπομπές N_2O άρχισαν να συμπεριλαμβάνονται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ από τη 2η περίοδο (από το 2008), στο πλαίσιο διαδικασίας προαιρετικής συμμετοχής ορισμένων κρατών μελών, και από κοινού με τις εκπομπές PFC σε υποχρεωτική βάση από την 3η περίοδο (από το 2013).

					υποχρεώνει την αρμόδια αρχή να καθορίσει η ίδια τη σχετική περίοδο αναφοράς προκειμένου να εκτιμήσει τα ιστορικά επίπεδα δραστηριότητας μιας εγκατάστασης.
Υπόθεση C- 113/19	Οδηγία 2003/87/ΕΚ, Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Luxaviation SA/Ministre de l'Environnement, Λουξεμβούργο	Η Luxaviation εκτιμούσε ότι είχε ολοκληρώσει τη διαδικασία παράδοσης δικαιωμάτων εκπομπής το 2016, αλλά σύμφωνα με το Υπουργείο Περιβάλλοντος αυτό δεν ίσχυε. Τον Ιούνιο του 2016 ο Υπουργός Περιβάλλοντος επισήμανε στη Luxaviation ότι δεν είχε προβεί στην απαιτούμενη παράδοση εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ήτοι πριν από τις 30 Απριλίου του ίδιου έτους. Επιβλήθηκε πρόστιμο και η επωνυμία της Luxaviation δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο της αρμόδιας για το περιβάλλον διοικητικής αρχής.	26.03. 2020	Το Δικαστήριο απεφάνθηκε ότι τα άρθρα 20 και 47, καθώς και το άρθρο 49 παράγραφος 3 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αντιτίθενται στην παροχή της δυνατότητας προσαρμογής από τον εθνικό δικαστή του κατ' αποκοπήν προστίμου που προβλέπει η οδηγία για το ΣΕΔΕ, ότι το άρθρο 41 του Χάρτη δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση κατά την οποία εξετάζεται αν τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση ή ευχέρεια να απευθύνουν ειδοποιήσεις ή υπομνήσεις στους καλόπιστους φορείς εκμετάλλευσης και ότι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν αντιτίθεται στην επιβολή του προστίμου που προβλέπει το άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2003/87, σε περίπτωση κατά την οποία οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν ειδοποιήσει τον φορέα εκμετάλλευσης πριν από τη λήξη της προθεσμίας παράδοσης.

Προσάρτημα 6

Πίνακας 6.1: Κατάσταση εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ για την 4η περίοδο

Μέτρο	Σκοπός	Είδος νομοθετικής πράξης	Προβλεπόμενη έκδοση
Κατάλογος διαρροής άνθρακα για την περίοδο 2021-2030	Θέσπιση του νέου καταλόγου διαρροής άνθρακα για την 4η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ βάσει των κριτηρίων για τον προσδιορισμό των τομέων που διατρέχουν	Κατ' εξουσιοδότηση απόφαση της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 2019 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη

	σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα		Εφημερίδα στις 8 Μαΐου 2019[94]
Αναθεώρηση των κανόνων δωρεάν κατανομής για την περίοδο 2021-2030	Αναθεώρηση της απόφασης 2011/278/ΕΕ της Επιτροπής σχετικά με τον καθορισμό ενωσιακών μεταβατικών κανόνων για την εναρμονισμένη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής με σκοπό την προσαρμογή της στο νέο νομικό πλαίσιο που έχει καθοριστεί για την 4η περίοδο	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2018 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 27 Φεβρουαρίου 2019[95]
Προσαρμογή όσον αφορά τη δωρεάν κατανομή λόγω μεταβολών στην παραγωγή	Καθορισμός των ρυθμίσεων για την προσαρμογή του ποσοστού δωρεάν κατανομής στις εγκαταστάσεις βάσει μεταβαλλόμενων επιπέδων λειτουργίας κατά περισσότερο από 15 % προς τα άνω ή προς τα κάτω, κατά μέσο όρο, σε χρονικό διάστημα δύο ετών	Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2019 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 4 Νοεμβρίου 2019[96]
Επικαιροποίηση των τιμών δεικτών αναφοράς όσον αφορά τη δωρεάν κατανομή για την περίοδο 2021-2025	Καθορισμός επικαιροποιημένων δεικτών αναφοράς για την περίοδο 2021-2025 βάσει των στοιχείων που υπέβαλαν τα κράτη μέλη έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2019 για τα έτη 2016 και 2017.	Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής	2020
Ίδρυση του Ταμείου Καινοτομίας	Καθορισμός των κανόνων σχετικά με τη λειτουργία του Ταμείου Καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων της διαδικασίας και των κριτηρίων επιλογής	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2019 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 28 Μαΐου 2019[97]
Ίδρυση του Ταμείου Εκσυγχρονισμού	Καθορισμός των κανόνων για τη λειτουργία του Ταμείου Εκσυγχρονισμού	Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 9 Ιουλίου 2020 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 10 Ιουλίου 2020[98]
Αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 389/2013 (κανονισμός για το μητρώο)	Καθορισμός των απαιτήσεων σχετικά με το ενωσιακό μητρώο για την 4η περίοδο υπό τη μορφή τυποποιημένων ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων που περιλαμβάνουν κοινά στοιχεία δεδομένων για την παρακολούθηση της εκχώρησης, της τήρησης, της μεταφοράς και της ακύρωσης δικαιωμάτων εκπομπής, καθώς και για τη διασφάλιση της πρόσβασης του κοινού και της εμπιστευτικότητας	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 12 Μαρτίου 2019 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 2 Ιουλίου 2019[99]
Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1031/2010 (κανονισμός για τους πλειστηριασμούς)	Παροχή της δυνατότητας εκπλειστηριασμού των πρώτων 50 εκατομμυρίων δικαιωμάτων εκπομπής για το Ταμείο Καινοτομίας που θα ληφθούν από το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς (ΑΣΑ) το 2020	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 30 Οκτωβρίου 2018 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 4 Ιανουαρίου 2019[100]

[94] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:120:FULL&from=EL
[95] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0331&from=EL
[96] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1842&from=EL
[97] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0856&from=EL
[98] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R1001&from=EL
[99] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1122&from=EL
[100] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0007

Αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1031/2010 (κανονισμός για τους πλειστηριασμούς)	Αναθεώρηση ορισμένων πτυχών της διαδικασίας πλειστηριασμών για την εφαρμογή απαιτήσεων κατά την 4η περίοδο, ιδιαίτερα με σκοπό την εξασφάλιση της δυνατότητας εκπλειστηριασμού δικαιωμάτων εκπομπής για το Ταμείο Καινοτομίας και το Ταμείο Εκσυγχρονισμού, καθώς και για την αποτύπωση της ταξινόμησης των δικαιωμάτων εκπομπής του ΣΕΔΕ της ΕΕ ως χρηματοπιστωτικών μέσων βάσει της οδηγίας 2014/65/ΕΕ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID2).	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 28 Αυγούστου 2019 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 8 Νοεμβρίου 2019[101]
Αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 601/2012 για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων	Απλούστευση, βελτίωση και αποσαφήνιση των κανόνων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, καθώς και μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης, βάσει της πείρας που αποκομίστηκε από την 3η περίοδο όσον αφορά την εφαρμογή	Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2018 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 31 Δεκεμβρίου 2018[102]
Αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2012 για την επαλήθευση και τη διαπίστευση	Απλούστευση, βελτίωση και αποσαφήνιση των κανόνων διαπίστευσης και επαλήθευσης, καθώς και μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης στον μέγιστο δυνατό βαθμό, βάσει της πείρας που αποκομίστηκε από την 3η περίοδο όσον αφορά την εφαρμογή	Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2018 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 31 Δεκεμβρίου 2018[103]
Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1603 για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ για την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων και την επαλήθευση των εκπομπών των αεροπορικών μεταφορών όσον αφορά το σύστημα CORSIA.	Συμπλήρωση της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ όσον αφορά τα μέτρα που έχει θεσπίσει ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας για την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων και την επαλήθευση των εκπομπών των αεροπορικών μεταφορών με σκοπό την εφαρμογή του συστήματος CORSIA.	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 18 Ιουλίου 2019 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 30 Σεπτεμβρίου 2019[104]
Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ για την περίοδο 2021-2030	Αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ για την 4η περίοδο προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι νέες διατάξεις που θεσπίστηκαν με την αναθεωρημένη οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ όσον αφορά τα καθεστώτα αντιστάθμισης του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών	Ανακοίνωση της Επιτροπής	2020
Κατ' εξουσιοδότηση απόφαση της Επιτροπής (ΕΕ) 2020/1071 όσον	Τροποποίηση του παραρτήματος Ι της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ για την εξαίρεση εισερχόμενων πτήσεων από την Ελβετία από το σύστημα εμπορίας	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής	Εκδόθηκε στις 18 Μαΐου 2020 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα

[101] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1868&from=EL
[102] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R2066
[103] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R2067&from=EL
[104] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1603&from=EL

αφορά την εξαίρεση εισερχόμενων πτήσεων από την Ελβετία από το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ	εκπομπών της ΕΕ από την 1η Ιανουαρίου 2020		στις 21 Ιουλίου 2020[105]

Τρέχουσα κατάσταση
Έχει προγραμματιστεί
Σε εξέλιξη
Ολοκληρώθηκε

Προσάρτημα 7

Πίνακας 7.1: Συνεισφορές των κρατών μελών / ΕΟΧ κρατών ΕΖΕΣ στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς την περίοδο 2019-2020 (αριθμός δικαιωμάτων εκπομπής)

Κράτος μέλος / ΕΟΧ Κράτος ΕΖΕΣ	**Συνεισφορές ΑΣΑ το 2019[106]**	**Συνεισφορές ΑΣΑ το 2020[107]**
Αυστρία	**5 935 748**	**5 614 399**
Βέλγιο	**9 846 994**	**9 313 899**
Βουλγαρία	**8 292 720**	**7 843 771**
Κροατία	**1 614 984**	**1 527 552**
Κύπρος	**932 844**	**882 342**
Τσεχία	**15 406 858**	**14 572 765**
Δανία	**5 340 750**	**5 051 614**
Εσθονία	**2 904 319**	**2 747 085**
Φινλανδία	**7 130 025**	**6 744 021**
Γαλλία	**23 346 791**	**22 082 847**
Γερμανία	**85 389 770**	**80 766 957**
Ελλάδα	**12 684 492**	**11 997 782**
Ουγγαρία	**5 115 708**	**4 838 755**
Ισλανδία	**166 450**	**157 439**
Ιρλανδία	**3 991 393**	**3 775 308**
Ιταλία	**40 304 729**	**38 122 721**
Λετονία	**865 501**	**818 645**
Λιχτενστάιν	**3 725**	**3 524**
Λιθουανία	**1 792 324**	**1 695 292**
Λουξεμβούργο	**467 394**	**442 090**
Μάλτα	**354 798**	**335 590**

[105] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020D1071

[106] Για την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2019, τα αριθμητικά στοιχεία βασίζονται στην ανακοίνωση C(2018) 2801 final της Επιτροπής, της 15ης Μαΐου 2018, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0516(01)&from=EN

[107] Για τις περιόδους Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2019 και Ιανουαρίου-Αυγούστου 2020, τα αριθμητικά στοιχεία βασίζονται στην ανακοίνωση C(2019) 3288 final της Επιτροπής, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0516(01)&qid=1571083696526&from=EN

Κάτω Χώρες	**14 291 411**	**13 517 705**
Νορβηγία	**3 314 570**	**3 135 127**
Πολωνία	**39 282 170**	**37 155 520**
Πορτογαλία	**6 478 775**	**6 128 029**
Ρουμανία	**14 941 290**	**14 132 401**
Σλοβακία	**4 752 513**	**4 495 223**
Σλοβενία	**1 577 714**	**1 492 300**
Ισπανία	**32 660 234**	**30 892 081**
Σουηδία	**3 457 106**	**3 269 946**
Ηνωμένο Βασίλειο	**44 480 623**	**42 072 540**
Σύνολο	**397 124 722**	**375 625 270**

Προσάρτημα 8

Πίνακας 8.1: Μη δαπανηθέντα κεφάλαια του προγράμματος NER 300 στο πλαίσιο της διευκόλυνσης InnovFin EDP και του CEF DI έργα που έλαβαν στήριξη την περίοδο Αυγούστου 2019 – Ιουνίου 2020

Τίτλος έργου	Περιγραφή
VOLTALIS (EDP)	Η Voltalis είναι φορέας σωρευτικής εκπροσώπησης απόκρισης ζήτησης στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Παρέχει έξυπνες τεχνικές λύσεις που δίνουν τη δυνατότητα στα οικιακά φορτία και στα μικρά εμπορικά και βιομηχανικά φορτία να συμμετέχουν στις αγορές ενέργειας και να απελευθερώνουν το δυναμικό ευελιξίας τους. Το έργο θα βελτιώσει την ασφάλεια του εφοδιασμού, μειώνοντας τον κίνδυνο διακοπών ρεύματος, και θα βελτιώσει την ενεργειακή απόδοση μειώνοντας τη συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Η Voltalis έλαβε δάνειο ύψους 20 εκατ. EUR, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από τα μη δαπανηθέντα κεφάλαια του προγράμματος NER 300.
STEELANOL (EDP): Παραγωγή προηγμένων βιοκαυσίμων από απαέρια προερχόμενα από την χαλυβουργία	Το έργο STEELANOL έλαβε δάνειο ύψους 75 εκατ. EUR, το οποίο καλύφθηκε πλήρως από μη δαπανηθέντες πόρους του NER 300 για τη στήριξη της επίδειξης παραγωγής χάλυβα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Αυτό το πρώτο στο είδος του έργο έχει ως στόχο να επιδείξει μια αποτελεσματική μέθοδο παραγωγής βιοαιθανόλης από πρώτες ύλες αποβλήτων ξύλου και να την ενσωματώσει πλήρως σε ένα μεγάλης κλίμακας χαλυβουργείο. Αποτελεί σημαντική κατάκτηση στην απαλλαγή του τομέα από τις ανθρακούχες εκπομπές.
EV Charging Italy (CEF DI)	Σκοπός του έργου είναι η ανάπτυξη υποδομών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων στην Ιταλία. Θα περιλαμβάνει την εγκατάσταση περίπου 6 850 σημείων φόρτισης και τις σχετικές συνδέσεις με το δίκτυο διανομής κατά την περίοδο 2019-2023. Η χρηματοδότηση του έργου ανέρχεται σε 25 εκατ. EUR, με πλήρη στήριξη από τα μη δαπανηθέντα κεφάλαια του NER 300.
Hamburger Hochbahn E-mobility programme (CEF DI)	Το εν λόγω έργο του Hamburger Hochbahn, φορέα παροχής δημόσιων μεταφορών στο Αμβούργο, αποσκοπεί στην ανανέωση και την ηλεκτροκίνηση του στόλου δημόσιων αστικών συγκοινωνιών του Αμβούργου με την αντικατάσταση των σημερινών ντιζελοκίνητων λεωφορείων από 100 ηλεκτρικά λεωφορεία και την ανάπτυξη της σχετικής υποδομής φόρτισης. Ο φορέας υλοποίησης του έργου χρησιμοποιεί 100 % πιστοποιημένη ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για τα ηλεκτρικά λεωφορεία του. Η στρατηγική της εταιρείας προβλέπει ότι η υποδομή φόρτισης θα πρέπει να είναι αρθρωτή και κλιμακούμενη, εύκολη στη συντήρηση, υψηλής ενεργειακής απόδοσης και υψηλής οικονομικής αποδοτικότητας.

VHH Hamburg e-mobility programme (CEF DI)	Το έργο αυτό παρέχει στήριξη στη VHH, επιχείρηση δημόσιων μεταφορών στο Αμβούργο, για την αγορά περίπου 155 ηλεκτρικών λεωφορείων που θα αντικαταστήσουν τα παλαιά ντιζελοκίνητα λεωφορεία και για την κατασκευή της σχετικής υποδομής φόρτισης. Περιλαμβάνει την προσαρμογή τεσσάρων αμαξοστασίων στην ηλεκτροκίνηση και την κατασκευή νέου αμαξοστασίου προσαρμοσμένου στα ηλεκτρικά λεωφορεία, καθώς και την εφαρμογή λογισμικού και συστημάτων ΤΠ. Ο φορέας υλοποίησης του έργου χρησιμοποιεί 100 % πιστοποιημένη ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.
LIGNOL (PDA)	Το έργο αυτό παρέχει στήριξη για την κατασκευή μονάδας παραγωγής Lignol σε υφιστάμενο εργοστάσιο χαρτοπολτού στο Mörrum της Σουηδίας, η οποία αναμένεται να παράγει ετησίως περίπου 185 000 τόνους Lignol (ανανεώσιμο βιοέλαιο με βάση τη λιγνίνη, αναμείξιμο σε κινητήρες καύσης σε οποιονδήποτε βαθμό και κατάλληλο για ανάμειξη με αεροπορικά καύσιμα). Πέραν της μείωσης των εκπομπών CO_2 του σουηδικού τομέα μεταφορών, η διαδικασία παραγωγής του Lignol είναι υψηλής ενεργειακής απόδοσης και δεν παράγει τοξικές εκπομπές ή επιβλαβή απόβλητα. Το εκτιμώμενο κόστος επίδειξης ανέρχεται σε 105,5 εκατ. EUR.
Solar Thermo Electric Magaldi (PDA)	Το εν λόγω έργο, με έδρα την Ιταλία, παρέχει στήριξη σε μια πρώτη στο είδος της μονάδα η οποία βασίζεται σε μια νέα αντίληψη παραγωγής και αποθήκευσης ηλιακής θερμικής ενέργειας και παράγει πράσινη ηλεκτρική ενέργεια με δυνατότητα κατανομής κατ' απαίτηση. Η μονάδα θα παρέχει συνεχή ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές χωρίς να χρειάζεται να κατασκευαστούν μεγάλες γραμμές μεταφοράς, μετατοπίζοντας το κόστος των θερμοηλεκτρικών σταθμών που λειτουργούν με βαρύ πετρέλαιο ή ντίζελ. Η συνολική ενέργεια που θα παράγεται ετησίως από τη μονάδα αναμένεται να είναι περίπου 14 300 MWh/έτος. Το κόστος εκτιμάται επί του παρόντος σε περίπου 36 εκατ. EUR.
BIOFOREVER (PDA)	Το έργο αυτό παρέχει στήριξη σε ένα βιοδιυλιστήριο μετατροπής ξύλου σε αιθανόλη σε κλίμακα επίδειξης με έδρα το Ρότερνταμ, το οποίο παράγει 8 000 τόνους αιθανόλης ετησίως. Η εισροή στη διαδικασία παραγωγής θα είναι απόβλητα ξύλου ποιότητας Α ή Β. Η εκροή της διαδικασίας παραγωγής θα είναι αιθανόλη για βιοκαύσιμα. Το κόστος επίδειξης του έργου εκτιμάται σε 30 εκατ. EUR.